

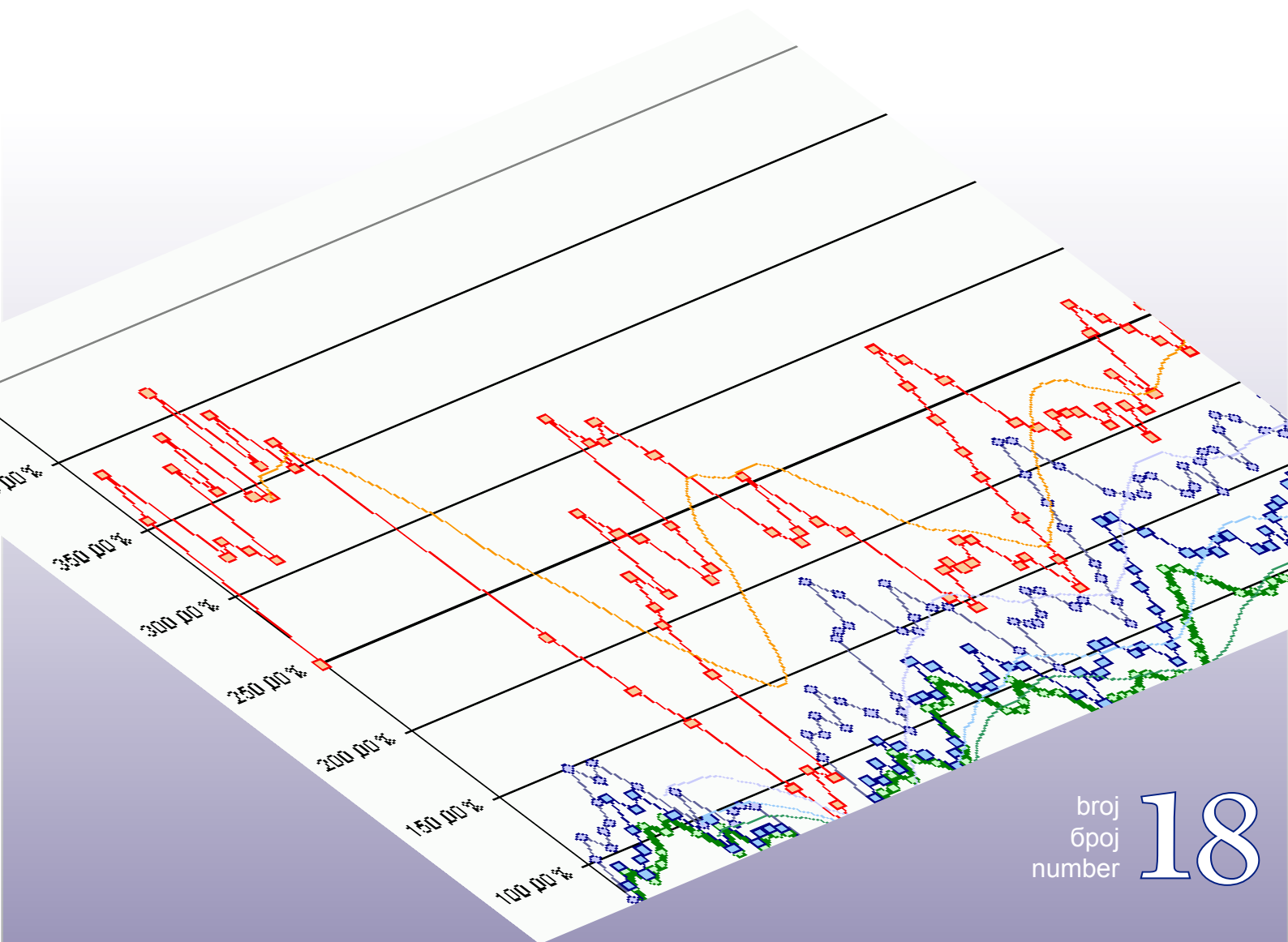
Bosna i Hercegovina
Odjeljenje za makroekonomsku analizu
Upravnog odbora Uprave za indirektno-
neizravno oporezivanje

Босна и Херцеговина
Одјељење за макроекономску анализу
Управног одбора Управе за индиректно
опорезивање

Macroeconomic Unit of the Governing Board of the Indirect Tax Authority

Oma Bilten

broj
број
number

18

• Januar 2007 • **Siječanj 2007** • Јануар 2007 • January 2007 •

Uz ovaj broj...

Godinu dana implementacije poreza na dodanu vrijednost (PDV) je iza nas. Uvođenje PDV-a je donijelo značajan rast prihoda od neizravnih poreza koji su distribuirani na sve niveoe uprave osim Države.

Visok priliv PDV-a u 2006 rezultat je: 1. sistemskih faktora i prednosti sistema PDV-a u odnosu na porez za promet, 2. više stope PDV-a od prihodovno neutralne, 3. jačanja financijske discipline obveznika, 4. efikasnosti rada Uprave za neizravno oporezivanje.

Međutim, dobar udio prihoda rezultat je jednokratnih efekata: širenja poreske osnovice obuhvatom velikog broja obveznika i smanjenja poreske evazije po tom osnovu, kao i suspenzije povrata obveznicima koji nisu pretežni izvoznici.

Prema iskustvima drugih zemalja, naplata prihoda od PDV-a nakon početne implementacije mogla bi biti ugrožena širenjem poreskih prevara. U našim prilikama, prestanak suspenzije povrata motivisaće nove kompanije na prevare u smislu pretjeranog iskazivanja ulaznog poreza i povrata, kao i na prevare u fazi maloprodaje, a o čemu više u posebnom prilogu u ovom broju.

Sukladno dinamici dostavljanja podataka, nastavljamo sa objavom konsolidiranih mjesečnih izvještaja za opću vladu koji uključuju fiskalne operacije centralnih vlada (proračuna BiH, entiteta, Brčko Distrikta) i proračuna županija za jedanaest mjeseci 2006.g, konsolidiranih izvještaja za Federaciju BiH za deset mjeseci koji uključuju županije i općine, te konsolidirane izvještaje za nekoliko županija. Zbog kašnjenja u dostavi podataka, konsolidirani mjesečni izvještaj za fiskalne operacije jedinstvenog računa i entiteta za prosinac 2006.godine biće naknadno objavljen na internet stranici Odjeljenja, o čemu ćete biti blagovremeno informirani.

mr.sc. Dinka Antić
šef Odjeljenja – supervizor

Sadržaj:

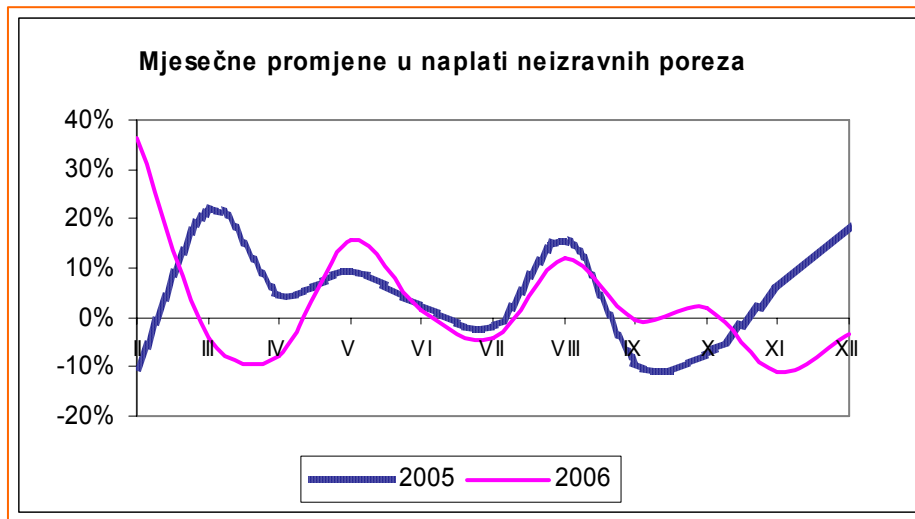
Naplata neizravnih poreza prosinac 2006. godine	2
Naplata neizravnih poreza u 2006. godini	4
U fokusu: PDV u BiH - koliko je domaća ekonomska aktivnost stvarno oporezovana?	9
Robna razmjena u 2006. godini	14
Konsolidirani izvještaji: opća vlada + županije	21
Konsolidirani izvještaji: Federacija BiH	22
Konsolidirani izvještaji: županije	23
Iz rada Upravnog odbora UNO	26

tehnička obrada : Sulejman Hasanović, IT saradnik
prevod : Edin Smailhodžić, Projekat podrške EU fiskalnoj politici u BiH

Naplata neizravnih poreza: prosinac 2006.g.

(pripremila: mr.sc. Dinka Antić)

U decembru 2006. godine u BiH je naplaćeno ukupno 349¹ mil KM neizravnih poreza neto ili za 1,5% manje nego u istom mjesecu 2005.g. Međutim, prosinac 2005.g. ne može biti reprezentativan mjesec za poređenje. Prošle godine, pred uvođenje PDV-a, uvezena je enormna količina dobara, što je utjecalo na veću naplatu neizravnih poreza u tom mjesecu (za 18% više nego u prosincu 2004.g.). Oscilacije u naplati neizravnih poreza u obje godine prikazane su na sljedećem grafikonu 1.

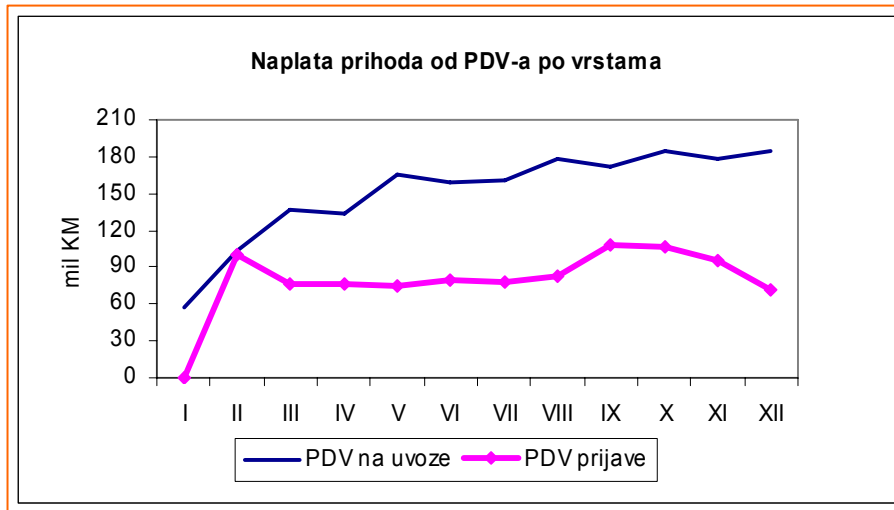

Grafikon 1.

Od svih glavnih vrsta prihoda od neizravnih poreza jedno je zabilježen rast kod prihoda od carina i carinskih dažbina, koje su porasle u odnosu na studeni za 3,72%. Pad u naplati akciza od 2,93% u odnosu na studeni rezultat je pada prihoda od uvoznih akciza, na naftu i derivate i na uvozne duhanske proizvode. Rast je jedino zabilježen kod akciza na uvozna i domaća alkoholna pića i pivo, kao logičan rezultat perioda praznika, međutim to nije moglo značajnije utjecati zbog malog udjela akciza na ove grupe proizvoda u ukupnim prihodima od akciza. Pad neto naplate PDV-a u decembru je ipak nešto ublažen, jer su u prosincu povratili bili nešto manji nego u novembru.

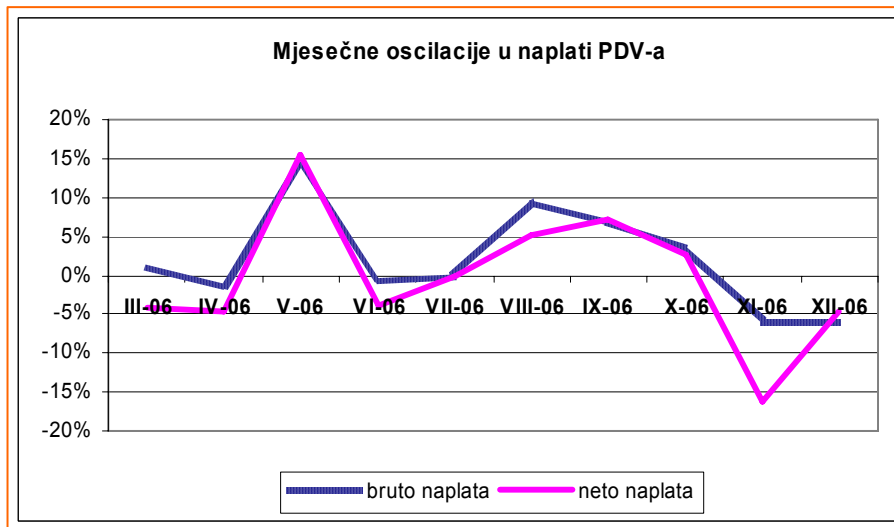
Pad bruto PDV-a je rezultat velikog pada u naplati PDV-a po osnovu prijave od 24% u odnosu na studeni, a koji je u studenom na najnižem razini od uvođenja PDV-a. Pad PDV-a po osnovu prijave može biti rezultat je smanjenja privredne aktivnosti, odnosno prodaje, a vjerovatan razlog mogu biti nabavke zaliha za praznike (što je utjecalo na veliki ulazni PDV-e i smanjenje obveze za uplatu) u studenom i odlaganje prodaje pred praznike. PDV-e iz prodaje u prosincu biće uplaćen tek u sječnju prilikom podnošenja prijave iz prosinca. Da li je to uistinu glavni razlog znaće se nakon obrade prijave PDV-a iz prosinca.

¹ UNO je naplatila i još 65,584 mil KM indirektnih poreza koji su ostali na dan 31.12.2006.g. neusklađeni, a koji nisu uzeti u obzir u ovoj analizi.

Grafikon 2.

Oscilacije u naplati bruto i neto PDV-a, te utjecaj povrata može se sagledati sa grafikona 3.

Grafikon 3.

Poredeći naplatu neizravnih poreza u odnosu na prosinac 2005.g. carina je naplaćeno za 22% manje, dok je akciza naplaćeno 6% više. Kad je u pitanju usporedba sa porezom na promet tada je PDV-a, zajedno sa zaostalim porezom na promet, naplaćeno je za 3,46% više nego u prosincu 2005.g.

Naplata neizravnih poreza u 2006. godini

(pripremila: mr.sc. Dinka Antić)

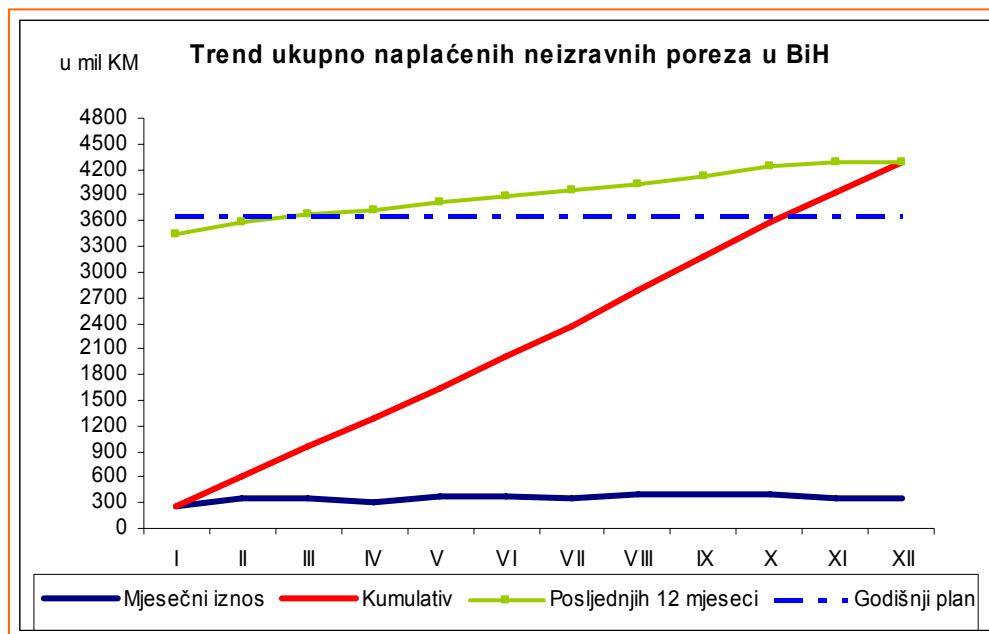
Uvod: Primijenjena metodologija

Analiza naplate neizravnih poreza u 2006. godini zasniva se na podacima o:

- neto gotovinskom toku na jedinstveni račun UNO²,
- ukupnoj naplati neizravnih poreza u BiH u periodu 2002-2006 bez obzira na razinu vlade koji je izvršio naplatu (UNO, entiteti, Brčko Distrikt)³,
- ukupnoj naplati neizravnih poreza u BiH u periodu 2002-2006.

Analiza ukupne naplate

U 2006. godini naplaćeno je ukupno 4,291 mlrd KM neizravnih poreza u BiH ili za 26,11% više nego u 2005. g. Pri tome je UNO naplatila 4,057 mlrd KM neto prihoda ili 94,56%, a entitetske uprave ostatak od 233,4 mil KM⁴. Treba istaknuti da je UNO naplatila i dodatnih 65,584 mil KM neizravnih poreza koji su ostali na dan 31.12.2006.g. neusklađeni⁵, ali koji su, sukladno odlukama ušli u raspoloživi iznos i raspodijeljeni na entitete i Distrikt Brčko. Međutim, kako nije poznata struktura neusklađenih prihoda, oni, zbog konzistentnosti u analizi, nisu uzeti u obzir ni kod analize ukupno naplaćenih neizravnih poreza, niti u analizi naplate po vrstama neizravnih poreza. Kretanje ukupne naplate neizravnih poreza u 2006.g. dato je na sljedećem grafikonu 4:

Grafikon 4.

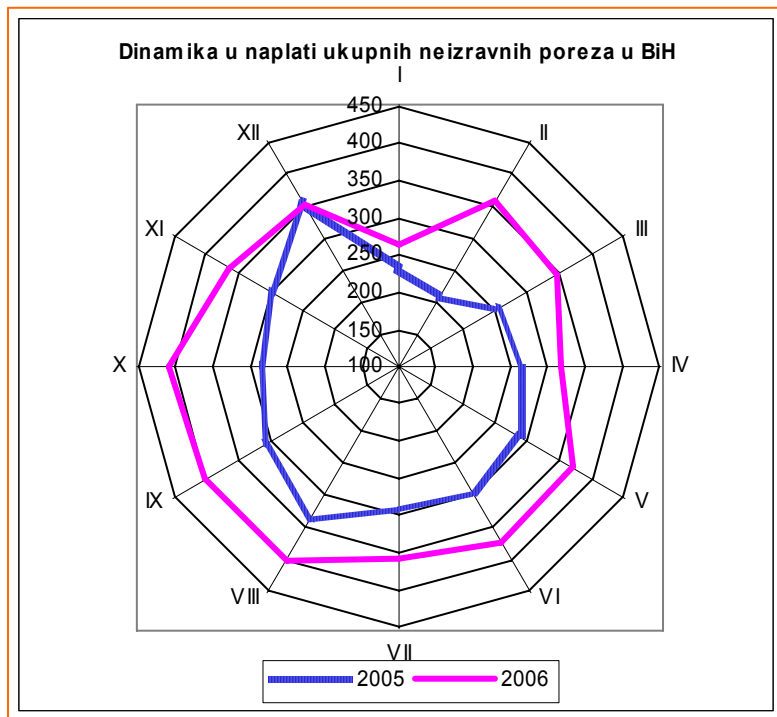
Na grafikonu 5. mogu se uočiti sve turbulencije u naplati neizravnih poreza u posljednje dvije godine: utjecaj uvođenja PDV-a na porast prihoda u prosincu 2005.godine, oscilacije u naplati u toku 2006.godine i pad naplate krajem 2006.g.

² Bruto naplatu PDV-a čini naplata PDV-a na uvoz, naplata po PDV-e prijavama i drugi slučajevi jednokratne ili prinudne naplate PDV-a. Neto naplata PDV-a se dobije nakon umanjavanja bruto naplate za iznos isplaćenog povrata. Prihodi od ostalih neizravnih poreza su umanjeni za iznose ostalih povrata sa jedinstvenog računa.

³ više o problemu izvještavanja o naplaćenim indirektnim porezima u prvoj godini PDV-a u Biltenu br. 7

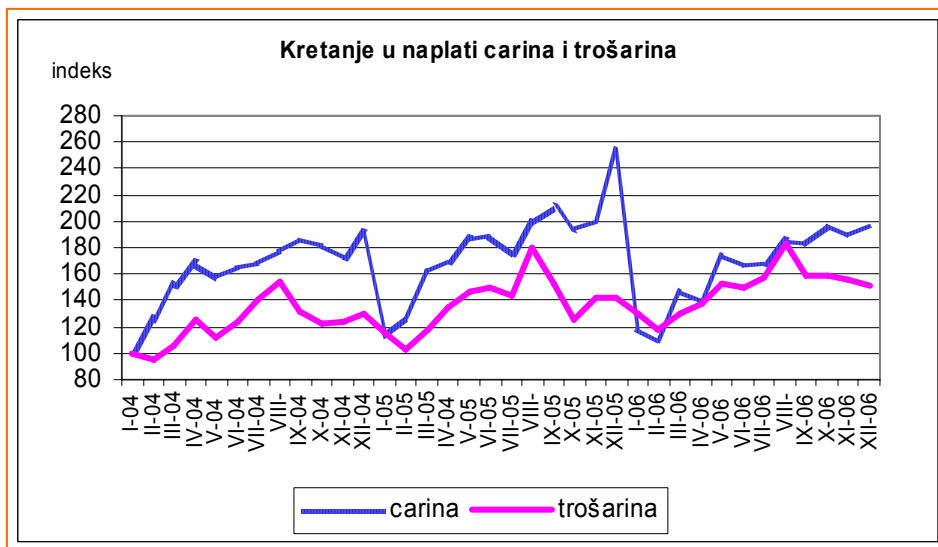
⁴ Nedostaju podaci o naplati zaostalog poreza na promet od strane Brčko Distrikt u prosincu 2006.g., ali njihov uticaj na ukupan iznos je zanemariv (više o tome u nastavku teksta)

⁵ Neusklađeni prihodi podrazumijevaju prihode kod kojih ne mogu dovesti u vezu analitika uplata (jedinstveni račun) i analitičke evidencije obveznika u modulima IT sistema UNO (PDV, carine, akcize)

Grafikon 5.

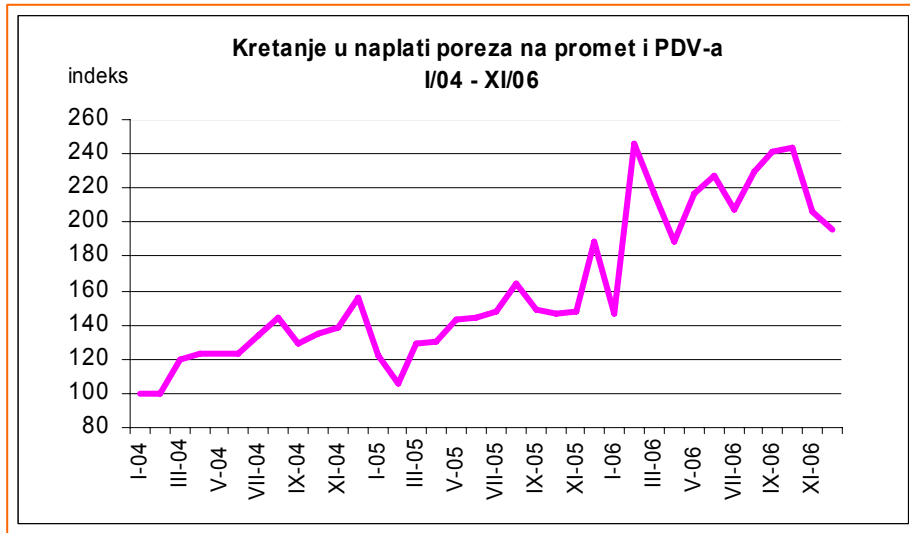
Na godišnjem razini zabilježen je pad u naplati carina i carinskih dažbina od 9,57%. Ovakvo kretanje je očekivan trend zbog primjene ugovora o slobodnoj trgovini, pada cijena naftne na svjetskom tržištu i rasta uvoza u 2006. godini ispod 2%. Akciza je u 2006.g. naplaćeno za 8% više nego u prethodnoj godini.

Grafikon 6.

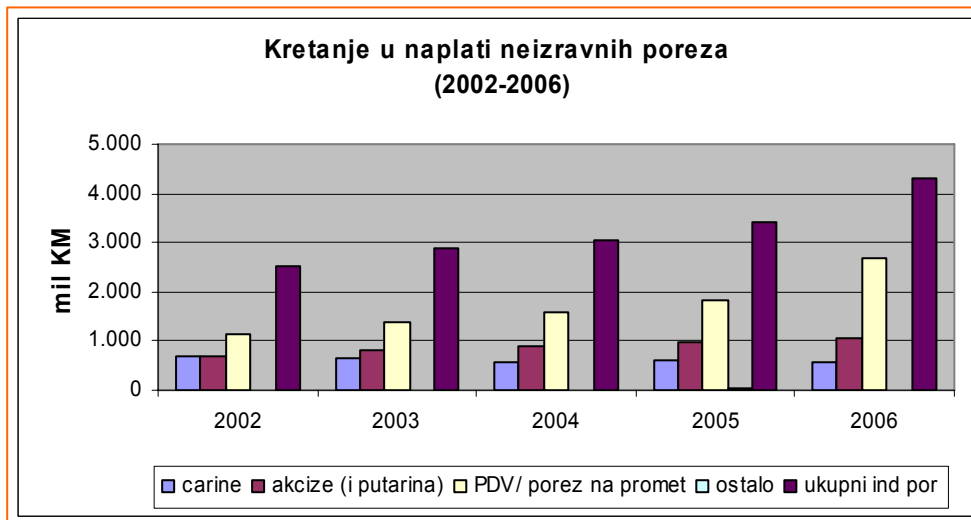
Na godišnjem razini u 2006.g. je naplaćeno zajedno PDV-a i poreza na promet za čak 48,69% više nego poreza na promet u 2005.g. u BiH. Vrhunac u naplati PDV-a imamo u listopad, a od tada naplata je naglo pala zahvaljujući ubrzanoj isplati neiskorištenih poreskih kredita. Na visok nivo naplate PDV-a pozitivno je utjecao nizak nivo dugova. Na kraju godine dugovi po osnovu PDV-a iznose 87, 678 mil KM, od čega se samo 15,36 mil KM ili 17,5% odnosi na neplaćene dugove po osnovu prijava PDV-a, a ostalo na

automatski razrezan dug u IT sistemu UNO⁶. Poreske uprave entiteta i Distrikta naplatile se 233,4 mil KM zaostalog poreza na promet. Federacija BiH je naplatila 69,54%, Republika Srpska 27,84%, a Brčko Distrikt 2,62%. U ukupno naplaćenim indirektnim porezima zaostali porez na promet učestvuje sa 5,5%.

Grafikon 7.

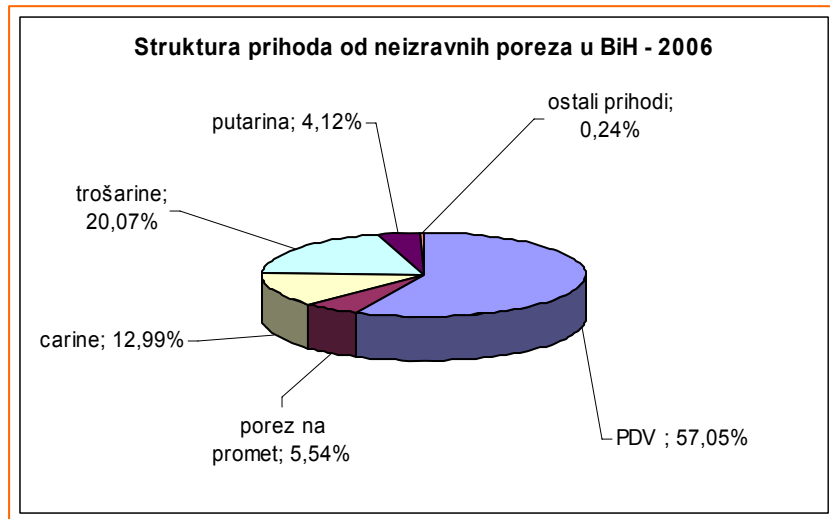
Posmatrajući naplatu neizravnih poreza u periodu 2002-2006 uočava se konstantan porast. Naplata u 2006. u odnosu na 2005.g. je veća za 26,11% (Grafikon 8).

Grafikon 8.

Najveći udio u neizravnim porezima do sada je imao porez na promet. Uvođenjem PDV-a i smanjenom poreskom evazijom taj udio je povećan, odnosno naplata PDV-a/poreza na promet u 2006.godini brže je rasla brže od naplate ukupnih neizravnih poreza, tako da u ukupnim neizravnim porezima učestvuju sa 62,59%, akciza i putarina sa 24,19%, a carine, kao porezi na međunarodnu trgovinu sa 12,99% (Grafikon 9.).

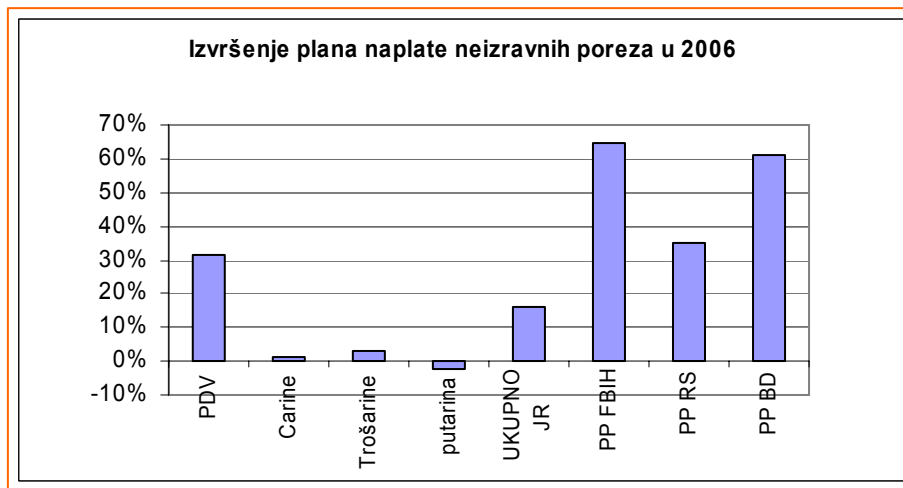
⁶ Razrez obaveze za PDV-e se vrši automatski u IT sistemu UNO na bazi procijenjenog prometa iz prošle ili ove godine, što znači da se može desiti da se u postupku naplate duga utvrdi da je iznos stvarne obaveze za PDV-a manji od razrezanog PDV-a, pogotovo ako su neki obveznici prestali sa obavljanjem djelatnosti a propustili su da o tome izvijeste UNO.

Grafikon 9.

Izvršenje plana naplate i jednokratni fiskalni efekti uvođenja PDV-a

Prema projekciji naplate neizravnih poreza⁷ predviđala se naplata u iznosu od 3,653 mlrd KM, od čega 3,503 mlrd KM na jedinstveni račun UNO. Na kraju, projekcije su premašene sa 17,45%, a kad su u pitanju ukupni neizravni porezi za 15,83%. Kako se vidi na grafikonu 10. od glavnih grupa prihoda najveće izvršenje ima svakako PDV-e, više od 30%, a akciza i carina neznatno više od projektovanog iznosa. Naplata poreza na promet je daleko iznad projektirane zbog velikog uvoza krajem 2005. dobara koja nisu bila oporezovana ili oporezovana nižom stopom poreza na promet (10%) i zbog fakturisanjem usluga u 2005. umjesto u 2006. Veliki iznos naplaćenog zaostalog poreza na promet je jednokratni efekt uvođenja PDV-a, na kojeg više ne mogu računati proračuni entiteta.

Grafikon 10.

Imajući u vidu da je projektirana stopa PDV-a 17%, a prihodovno neutralna 16%, bilo je realno očekivati veću naplatu prihoda od PDV-a za 6,25%. Sve iznad je rezultat daleko veće poreske osnovice, smanjenja poreske evazije (koja je rezultat kvaliteta sistema PDV-a⁸: naplata PDV-a na uvoz na granici, mogućnost odbitka ulaznog PDV-a samo na bazi valide fakture i dr.), jače financijske discipline obveznika i efikasnosti rada UNO. Povećanje poreske osnovice (na više od 37,000 obveznika u odnosu na maksimalno projektovanih 20,000), uz stopu višu od prihodovno neutralne, multipliciralo je

⁷ Plan naplate prihoda od indirektnih poreza je usvojilo Fiskalno vijeće BiH u oktobru 2005.g. Više o tome u Biltenu br. 3.

⁸ više o tome u Biltenu br. 17

naplaćene prihode. Širenje poreske osnovice u 2006.godini je jednokratni efekat uvođenja PDV-a koji se više neće ponoviti, osim ukoliko se smanji prag za obaveznu registraciju za PDV-e. Ali, tada bi se postavilo pitanje odnosa troškova administriranja i koristi-prihoda koji bi se prikupili.

Na neto naplatu neizravnih poreza u 2006.g. značajno su utjecale i zakonske odredbe o suspenziji povrata obveznicima koji nisu pretežni izvoznici⁹. Obveznici kod kojih je izvoz prelazio 30% ukupnog prometa imali su pravo na povrat PDV-a u roku od 30 dana od podnošenja prijave PDV-a. Ostali obveznici su imali pravo na poreski kredit koji se mogao koristiti za kompenzaciju budućih poreskih obaveza. Odlukom UO UNO od srpnja 2006.g. ubrzana je isplata poreskog kredita, tako da će se konačna isplata neiskorištenog poreskog kredita izvršiti u travnju 2007.g.¹⁰. Na dan 31.12.2006. saldo neiskorištenog poreskog kredita iznosi 186,668 mil KM, što čini 7,6% neto priliva PDV-a ili 4,5% neto priliva na jedinstveni račun UNO. Ubrzanje isplate neiskorištenih poreskih kredita dovelo je do rasta povrata, od prvobitnih 24 mil KM na čak 65 mil u studenom, što je utjecalo na pad naplate krajem 2006.godine. Privremenim zakonskim rješenjem zakonodavac je nastojao da zaštiti prihode BiH u prvoj godini uvođenja PDV-a od prevara i utaja. No, nemogućnost povrata viška ulaznog PDV-a iznad obaveze za PDV-e ugrožavala je likvidnost kompanija koje imaju duge periode nabavke ili cikluse proizvodnje (npr. građevinarstvo, procesne industrije) ili koje su pod utjecajem sezone (poljoprivreda, turizam, hotelijerstvo, ugostiteljstvo ili transport). Suspenzija povrata imala je negativan odraz i na velika investicijska ulaganja u postrojenja i opremu koja zahtijevaju duži period povrata ulaganja.

Efekti suspenzije povrata su jednokratni fiskalni efekti prve godine uvođenja PDV-a. Budući da se neiskorišteni poreski krediti iz 2006. još uvijek vraćaju diskutabilno je da li će na kraju suspenzija imati pozitivan ili negativan efekat na prihode. Smanjena likvidnost i zadržavanje novca kompanija od strane države negativno je utjecala na poslovanje i prodaju, što na kraju ima "efekat bumeranga" u vidu smanjenja prihoda od poreza. Teško je procijeniti u kojoj mjeri je suspenzija povrata utjecala na smanjenje poslovnih aktivnosti u BiH, budući da je to ovisilo i od spremnosti uprave i menadžmenta kompanija da adekvatnom poslovnom i finansijskom politikom neutraliziraju negativne efekte uvođenja PDV-a na likvidnost¹¹.

⁹ Pored suspenzije povrata na likvidnost u građevinarstvu je utjecala primjena posebne sheme koja podrazumijeva prenos obaveze za PDV-a sa kooperanta na investitora, te njihovu zajedničku i solidarnu odgovornost kod plaćanja PDV-a. Negativan utjecaj sheme se odražava na likvidnost kompanija zbog priznavanja prava na odbitak ulaznog poreza, a time i sticanja prava na poreski kredit, tek nakon uplate poreske obaveze. Od kolovoza 2006.g. svim članicama EU je data mogućnost primjene slične sheme, kao prevencija od poreskih prevara i utaja koje su ogromne u građevinarstvu zbog visine ulaganja.

¹⁰ Od 1. siječnja 2007.g. na snazi su opće odredbe, prema kojima ostali obveznici imaju pravo na povrat PDV-a u roku od 60 dana od podnošenja prijave.

¹¹ Stepent utjecaja na likvidnost ovisi i o poslovnoj politici i strategiji uprave kompanije, budući da se za suspenziju znalo godinu dana prije implementacije PDV-a, kao i sposobnosti menadžmenta da upravlja PDV-om, kao finansijskom obavezom ili potraživanjem, u sklopu upravljanja gotovinom, kupcima, dobavljačima i zalihama.

PDV u BiH: koliko je domaća ekonomska aktivnost stvarno oporezovana?

(pripremio: Ognjen Đukić makroekonomista u Odjeljenju)

1. Mnogobrojni efekti PDV-a

Prva godina primjene PDV-a u BiH protekla je uspješno. Ovo je zajednička ocjena većine relevantnih međunarodnih institucija kao što su Europska komisija, MMF i Svjetska banka. Uspješnost primjene PDV-a se prvenstveno ogleda u visokom porastu prihoda. Prema tome, efekti PDV-a na BiH gospodarstvo zavisice u velikom dijelu od toga kako će se ti prihodi potrošiti. Osnovni uzroci porasta prihoda proizilaze iz samog PDV sistema koji se pokazao efikasniji u odnosu na bivši porez na promet o čemu je bilo više riječi u prošlom broju Biltena. U ukupnim prihodima od PDV-a najznačajnije učešće imali su prihodi od PDV-a na uvoz¹². Pored povećanja prihoda, postoje i drugi pozitivni ali i negativni efekti PDV-a koji se često zanemaruju. Nabrojicemo neke od njih: pozitivni efekti uključuju veći stepen poreske kompatibilnosti BiH sa EU i regionom, postizanje višeg razina poreske neutralnosti u odnosu na stari sistem, unapređenje konkurentnosti domaćih izvoznika i smanjenje trgovinskog deficita. PDV je imao i svoje negativne efekte, od kojih prije svega možemo navesti porast maloprodajnih cijena koji se negativno odrazio na budžete socijalno ugroženih kategorija kao i otežanje pozicije poreskih obveznika sa aspekta likvidnosti.

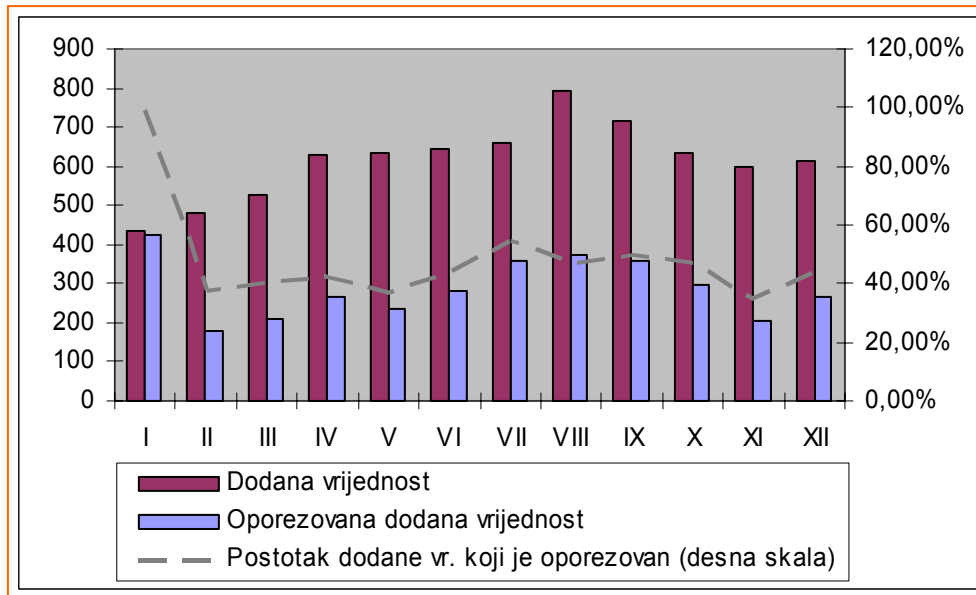
2. Mala oporezovanost domaće dodate vrijednosti

Nasuprot prihoda od PDV-a na uvoz, prihodi po osnovu PDV prijava (tzv. „domaći PDV“) su bili ograničeni. Bruto prihodi po osnovu PDV prijava u 2006. godini iznosili su KM 967 miliona. Ako se od ovog iznosa oduzmu povrati isplaćeni PDV obveznicima u toku godine onda dobijemo cifru od KM 632 miliona. Treba napomenuti da su povrati koji su isplaćeni u 2006. g. ispod razina ukupnih potraživanja koja su poreski obveznici akumulirali u istom periodu. Sa druge strane, postoji i značajan iznos potraživanja od strane Uprave za indirektno oporezivanje (UNO) prema poreskim obveznicima u vidu nenaplaćenih poreskih obaveza. Zbog toga smo u cilju sveobuhvatnog sagledavanja stvorenih finansijskih obaveza u toku 2006. godine između UNO i PDV obveznika u ovoj analizi koristili podatke iz agregatnih poreskih prijava¹³ na mjesečnom razini. Ovi podaci obuhvataju sva potraživanja nastala u oba pravca i na taj način najrealnije odslikavaju stepen oporezovanosti domaće ekonomske aktivnosti kroz sistem PDV-a. Prema tim podacima, **ukupna obaveza PDV obveznika po osnovu podnešenih PDV prijava u toku 2006. godine iznosila je ukupno KM 587 miliona.** Taj iznos u stvari ne predstavlja ništa drugo nego razliku između obračunatog izlaznog i ulaznog PDV-a za sve PDV obveznike u toku 2006. godine.

Interesantno je primijetiti da podaci pokazuju da se kompletan izvoz iz BiH odvijao preko registriranih PDV obveznika jer iznos izvoza u PDV prijavama odgovara ukupnom BiH izvozu (KM 5,2 milijarde). Ovo potvrđuje da su izvoznici imali veliki motiv da se uključe u PDV sistem i registruju svoje izvoze. Veoma je interesantno uporediti učešće izvoznika i ostalih obveznika u PDV sistemu. Grafikon 11 prikazuje odnos između ukupne dodate vrijednosti koju su stvorili registrirani PDV obveznici i onog dijela te dodate vrijednosti koji je oporezovan PDV-om. Razlika između te dvije veličine, tj neoporezovani dio dodate vrijednosti se odnosi upravo na izvozne aktivnosti. Na grafikonu se vidi da ovaj neoporezovani dio sačinjava više od polovine ukupne dodate vrijednosti PDV obveznika (57% izuzimajući sječanj). **Ovo nam govori da postoji proporcionalno veliko učešće izvoznika u odnosu na neizvoznike u PDV sistemu.**

¹² PDV na uvoz je u 2006. g. sačinjavao oko dvije trećine bruto PDV prihoda dok se u neto prihodima (PDV prihodi umanjeni za povrate poreskim obveznicima) ovo učešće penje se na približno tri četvrtine.

¹³ Zbirne poreske prijave za sve PDV obveznike na BiH razini, sa stanjem na dan 22.01.2006.

Grafikon 11. Dodana vrijednost PDV obveznika na BiH razini u 2006. godini, u KM mil. ¹⁴
Izvor podataka: Uprava za neizravno oporezivanje BiH

Ako posmatramo vrijednost bruto domaćeg proizvoda (BDP) vidjećemo da je učešće PDV obveznika u BDP-u na razini od 46%.¹⁵ Znamo da BDP predstavlja ukupan zbir dodatnih vrijednosti u svim sektorima ekonomije, (plus porezi minus subvencije na proizvode). Dodata vrijednost jednog sektora predstavlja razliku između ukupnih vrijednosti izlaza i ulaza u tom sektoru. Prema tome, ona ne uključuje vrijednost uvoza koji je ostvario jedan sektor niti vrijednost sirovina, poluproizvoda ili proizvoda koje je taj sektor preuzeo od drugih sektora već samo onu (dodatu) vrijednost za koju su ti ulazi obogaćeni. Jednostavnim pregledom strukture zvaničnog BDP-a iz 2005. godine (vidi Tabelu 1) možemo vidjeti da na djelatnosti koje su oporezive prema Zakonu o PDV-u otpada znatno više od onoga šta su ostvarili PDV obveznici.¹⁶ Ako uz to BDP-u dodamo učešće sive ekonomije koja se prema različitim procjenama kreće od 30% do 50% zvaničnog BDP-a onda se učinak PDV obveznika u ukupnom BDP-u smanjuje na raspon od 31% do 35%. Ako pri tome računamo samo onaj dio dodatne vrijednosti PDV obveznika koji je oporezovan, tj. isključimo izvoznike, onda **učešće oporezovane dodatne vrijednosti iznosi 20% u zvaničnom BDP-u a između 13 i 15% u BDP-u koji uključuje sivu ekonomiju.** Postavlja se pitanje zašto je domaća dodata vrijednost tako slabo oporezovana PDV-om? Prije svega, odgovor treba tražiti u fazi maloprodaje gdje u odnosu između prodavca i krajnjeg potrošača postoji snažan motiv da se ne registriraju prodaje koje su se desile.

¹⁴ Podaci o dodatnoj vrijednosti PDV obveznika predstavljaju razliku između vrijednosti izlaza i ulaza, dok oporezovana dodatna vrijednost predstavlja PDV osnovicu koja se dobije iz razlike PDV-a na izlaze i PDV-a na ulaze. Podaci o dodatnoj vrijednosti PDV obveznika korigovani su za mjesec veljaču, svibanj i rujan.

¹⁵ Za iznos BDP-a u 2006. g. korištena projekcija Direkcije za gospodarsko planiranje u iznosu od KM 15,9 milijardi.

¹⁶ Ove podatke je ipak potrebno uzeti sa oprezom zbog nedovoljne analitike u raspoloživim podacima o strukturi BDP-a kao i zbog toga što se klasificiranje pojedinačnih gospodarskih subjekata u određenu djelatnost pri izradi BDP-a vrši prema pretežnoj aktivnosti koju taj subjekt obavlja. Takođe, podaci o BDP-u za 2005. u Tabeli 1 uključuju i procjenu vrijednosti imputirane rente koja umanjuje udio oporezivih djelatnosti u toj godini.

	KM milioni	%
A. Poljoprivreda, lov i šumarstvo	1.286,0	8,2%
B. Ribarstvo	2,3	0,0%
C. Rudarstvo	326,9	2,1%
D. Prerađivačka industrija	1.474,4	9,4%
E. Snabdijevanje strujom, gasom i vodom	860,9	5,5%
F. Građevinarstvo	552,7	3,5%
Proizvodne djelatnosti	4.503,2	28,6%
G. Vele i maloprodaja; popravak vozila i robe za ličnu upotrebu i domaćinstvo	1.833,3	11,6%
H. Hoteli i restorani	309,1	2,0%
I. Transport, skladištenje i komunikacije	1.255,1	8,0%
J. Financijsko posredovanje	606,7	3,9%
K. Poslovanje nekretninama, iznajmljivanje i poslovne usluge	1.538,5	9,8%
L. Javna uprava i odbrana; obavezno socijalno osiguranje	1.447,6	9,2%
M. Obrazovanje	663,1	4,2%
N. Zdravstvena i socijalna zaštita	642,5	4,1%
O. Ostale društvene, socijalne i lične uslužne djelatnosti	340,8	2,2%
Uslužne djelatnosti	8.636,7	54,8%
Ukupno sve djelatnosti	13.139,9	83,4%
Indirektno mjerene bankarske usluge	-418,8	-2,7%
Ukupno dodana vrijednost, bazne cijene	12.721,1	80,8%
Porezi na proizvode minus subvencije na proizvode	3.028,4	19,2%
BRUTO DOMAĆI PROIZVOD, tržišne cijene	15.749,5	100,0%

Tabela 1. Bruto domaći proizvod BiH za 2005. godinu

Izvor podataka: Agencija za statistiku BiH

3. Maloprodaja najproblematičnija

Navedeni podaci sugerišu da je dio vrijednosti stvorene u BiH (iz djelatnosti koje su oporezive prema Zakonu o PDV-u) završio u krajnjoj potrošnji zaobišavši PDV sistem. Ovo je naravno u suprotnosti sa principom sveobuhvatnosti PDV sistema kojem se težilo u BiH. Jedinstvena stopa i mali broj oslobođenih djelatnosti pružili su preduslove za obuhvatanje široke poreske osnovice i ujednačenog tretiranja svih sektora gospodarstva. Međutim, dio domaće gospodarske aktivnosti i dalje završava neoporezovan što ostavlja prostor razvoju neloyalne konkurencije i efektu preusmjerenja gospodarskih aktivnosti.

Uvoz robe za finalnu potrošnju (finalnih proizvoda) pruža veliku šansu za utaju značajnog dijela poreza ukoliko se prodaja prema krajnjem potrošaču ne registrira. Pri uvozu finalnih proizvoda situacija najviše sličí bivšem porezu na promet. Nakon uvoza finalnih proizvoda neophodna je samo jedna transakcija da bi roba stigla do krajnjeg potrošača. Već znamo da u toj transakciji krajnji potrošač nije naročito motiviran da se njegova kupovina registrira. U ovom slučaju jedina razlika između PDV-a i poreza na promet jeste u tome što se PDV na uvoz naplaćuje odmah na granici za svu robu dok je kod poreza na promet to bio slučaj samo za akcizne proizvode (od 2003. g.). Upravo ovom promjenom - naplatom PDV-a na granici za sve proizvode - i jeste ostvaren najveći napredak u odnosu na porez na promet (kod kojeg je postojala mogućnost utaje ukupnog poreza). Međutim, i u PDV sistemu oporezovanost narednih transakcija nakon uvoza ostaje problematično. Ovo nam sugerira relativno nizak nivo oporezovanosti domaće dodate vrijednosti.

Postoje različiti načini na koje PDV obveznici izbjegavaju prikazati svoje prodaje prema krajnjim potrošačima. Radi ilustracije navešćemo jedan primjer:

	Stvarna aktivnost	Prikazano
1.	Uvoznik uvozi robu za krajnju potrošnju u vrijednosti od 150 KM (<i>Treba platiti 25,5 KM PDV-a na uvoz.</i>)	Prikazuje vrijednost uvoza 100 KM (<i>Plaća 17 KM PDV-a na uvoz.</i>)
2.	Uvoznik prodaje svu robu PDV obvezniku za 250 KM (<i>Treba platiti 17 KM PDV-a.</i>)	Prikazuje da je robu prodao za 110 KM od čega krajnjim potrošačima robe u vrijednosti 105 KM a PDV obvezniku 5 KM (<i>Na to dodatno plaća 1,7 KM PDV-a.</i>)
3.	PDV obveznik prodaje robu za 350 KM krajnjim potrošačima (<i>Treba platiti 17 KM PDV-a.</i>)	PDV obveznik prikazuje promet od 8 KM pri čemu odbija 5 KM ulaznog poreza (<i>Plaća 0,51 KM PDV-a.</i>)
	Ukupno trebalo biti naplaćeno PDV-a: 59,5 KM	Naplaćeno PDV-a: 19,21 KM

Naravno, pored navedenog postoji i broj drugih mogućih modela prikriivanja krajnje potrošnje koji se više ili manje razlikuju.

Situacija u kojoj značajan dio krajnje potrošnje nije obuhvaćen poreskim sistemom izaziva više gospodarskih efekata od kojih ćemo izdvojiti nekoliko:

1. Utaja poreza u maloprodaji se naravno odražava na nivo prihoda. Ovdje je važno napomenuti da se neprikazivanjem ukupnog prometa jedan broj trgovaca vještački zadržava na razini ispod 50.000 KM godišnjeg prometa i time izbjegava obaveznu PDV registraciju.

2. Naplatom PDV-a na uvoz robe na granici i utajom te iste robe u narednoj transakciji stvara se jak motiv da se pri uvozu prikaže niska vrijednost. Da je ova pojava imala značajan efekat svjedoči i podatak da je uvoz u 2006. godini rastao za samo 1,8 % dok je u 2005. godini rast iznosio više od 20%.¹⁷ Sa druge strane, ukoliko se maloprodavac „primora“ da prikaže kompletan promet i registrira se kao PDV obveznik onda se njegov interes u odnosu na prikazanu vrijednost uvoza mijenja, tj. on će od uvoznika zahtijevati da prikaže stvarnu cijenu u preuzetoj fakturi koja će mu služiti za odbitak ulaznog poreza. Prema tome, možemo zaključiti da će povećanje oporezovanosti krajnje potrošnje PDV-om imati za rezultat relanije deklarisanje vrijednosti uvoza.

3. Utajom PDV-a u fazi maloprodaje domaći proizvođači se stavljaju u podređen položaj u odnosu na uvozne proizvode. Ovo je veoma važan efekat koji se direktno odražava na konkurentnost domaćeg gospodarstva. Proizvod koji je proizveden u BiH prolazi kroz više faza prometa u različitim oblicima (sirovina, poluproizvod, finalni proizvod) na putu ka krajnjem potrošaču gdje se u svakoj od tih faza oporezuje novostvorena dodata vrijednost. Ukoliko u tim transakcijama učestvuju PDV obveznici, šanse da se prikaže potcijenjena vrijednost su male iz razloga što će PDV obveznik koji je kupac insistirati na prikazivanju stvarne cijene. Prema tome, ako finalni proizvod bude utajen u fazi maloprodaje, nenaplaćen će ostati samo jedan dio PDV-a. Sa druge strane, uvoznik koji uvozi gotov proizvod ima mnogo veću fleksibilnost. U slučaju utaje takvog proizvoda u maloprodaji, ukupno PDV opterećenje ostaje na iznosu PDV-a plaćenog pri uvozu. Zbog ovog (i drugih) razloga izuzetno je značajno spriječiti prikazivanje potcijenjenih vrijednosti pri uvozu finalnih proizvoda.

¹⁷ Ovaj efekat naravno nije zaslužan za ukupno smanjenje rasta uvoza o čemu je više bio riječi u prošlom broju Biltena.

4. Pojačati aktivnosti kontrole maloprodaje

Poreska svijest potrošača jeste jedan od ključnih faktora u uspješnosti strategije koja ima za cilj smanjenje maloprodaje „na crno“. Aktivnosti u cilju jačanja svijesti građana o ovom pitanju mogu imati različite oblike, od informiranja javnosti o važnosti izdavanja računa u maloprodaji do različitih oblika stimulacije prijavljivanja nelojalnih prodavaca. Drugi oblici jačanja kontrole prometa u maloprodaji podrazumijevaju sve vrste poreksih kontrola koje imaju za cilj uvrđiti stvarni iznos realiziranog prometa i sankcionisati odstupanje od prijavljenog iznosa. Treći elemenat borbe protiv maloprodaje „na crno“ podrazumijeva insistiranje na valorizaciji robe u stvarnoj vrijednosti pri uvozu.

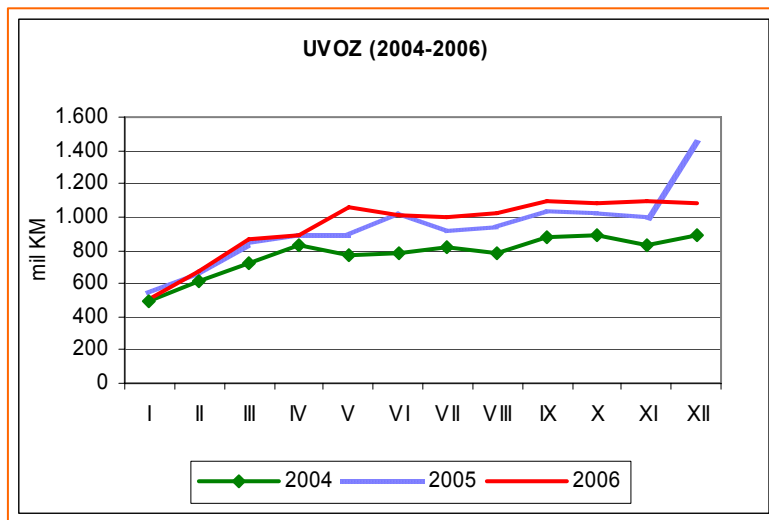
Neophodno je konstatirati da ovaj problem nepotpune obuhvaćenosti krajnje potrošnje nije nastao sa uvođenjem PDV-a već da je on bio prisutan i u porezu na promet. Problem registriranja krajnje potrošnje je u većoj ili manjoj mjeri prisutan u svih zemljama u tranziciji. Neki ekonomisti čak smatraju da PDV kao sistem više odgovara razvijenijim privredama koju su okarakterisane sa većim brojem faza prometa. Prema toj logici, PDV sistem u BiH bi trebao ostvarivati bolje rezultate u srednjem i dugom roku kako se domaća privreda bude razvijala. Naravno, ovo ne znači da poboljšanja u kratkom roku nisu moguća.

Robna razmjena u 2006. godini

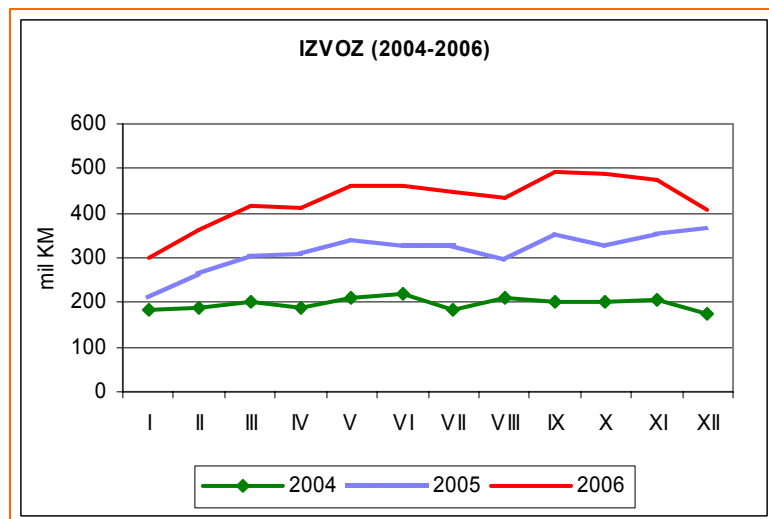
(pripremila: mr.sc. Dinka Antić)

Neposredno pred uvođenje PDV-a zabilježeno je pogoršanje vanjskotrgovinske razmjene koje je rezultiralo u rastu deficita za 14% u odnosu na kretanja u 2004.g. Na loše rezultate u 2005.g. utjecao je ogroman porast uvoza u prosincu 2005.g. i odlaganje izvoza u određenom obimu za 2006.g. zbog stimulativnih efekata PDV-a na izvoz. Početak primjene PDV-a donio je drastičan pad uvoza i rast izvoza¹⁸. Kasnije je uvoz polako počeo rasti, ali daleko ispod rasta u 2005. godini. Izvoz je bilježio snažan rast, međutim, u posljednjem kvartalu došlo je do značajnijeg pada.

Na godišnjoj osnovi porast uvoza iznosi samo 1,88% (Grafikon 12.), a izvoz je porastao za čak 36,5 % unatoč padu u četvrtom kvartalu 2006. (Grafikon 13.).

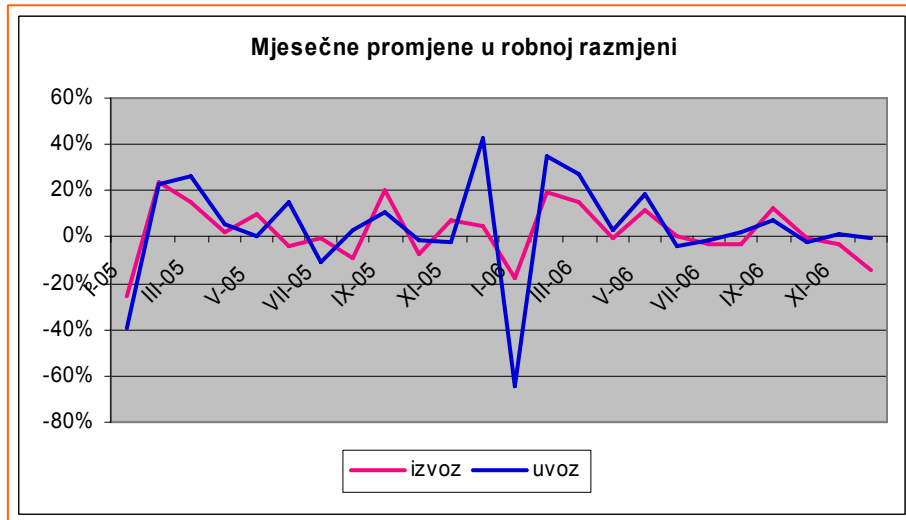
Grafikon 12.

Grafikon 13.

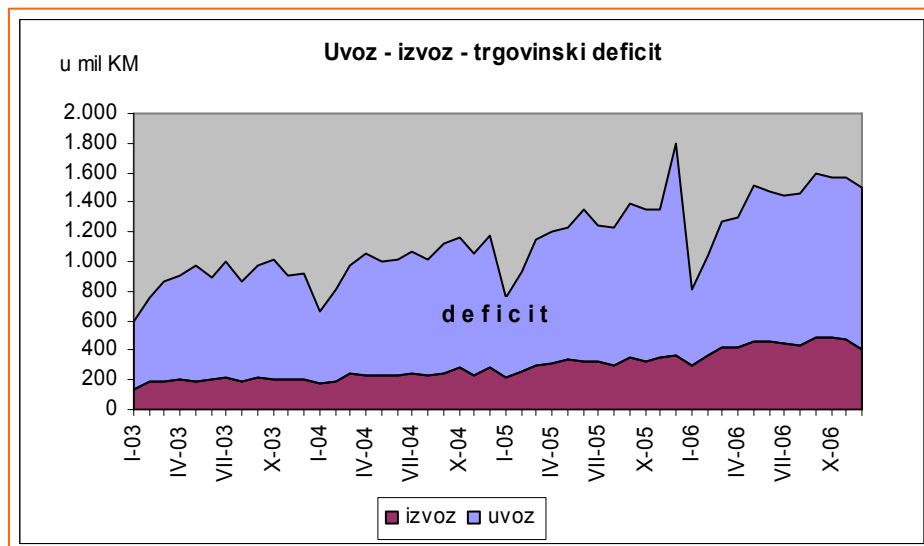
Analiza mjesečnih promjena za period 2005-2006 pokazuje „dubinu poremećaja“ u robnoj razmjeni sa inostranstvom koja je izazvana uvođenjem PDV-a, te „smirivanje“ uvoza tokom 2006.godine i pad izvoza u četvrtom kvartalu.

¹⁸ izvor podataka: Uprava za indirektno oporezivanje, obrada: Agencija za statistiku BiH, vremenske serije: Centralna banka BiH

Grafikon 14.

Nagli rast izvoza i vrlo spori rast uvoza utjecalo je na porast pokrivenosti uvoza izvozom, koja u 2006.godini iznosi 45,34%, što je za 34% više nego u 2005.godini. Trgovinski deficit je za 15,83% manji nego u 2005.godini, a za 4% manji nego u 2004.godini.

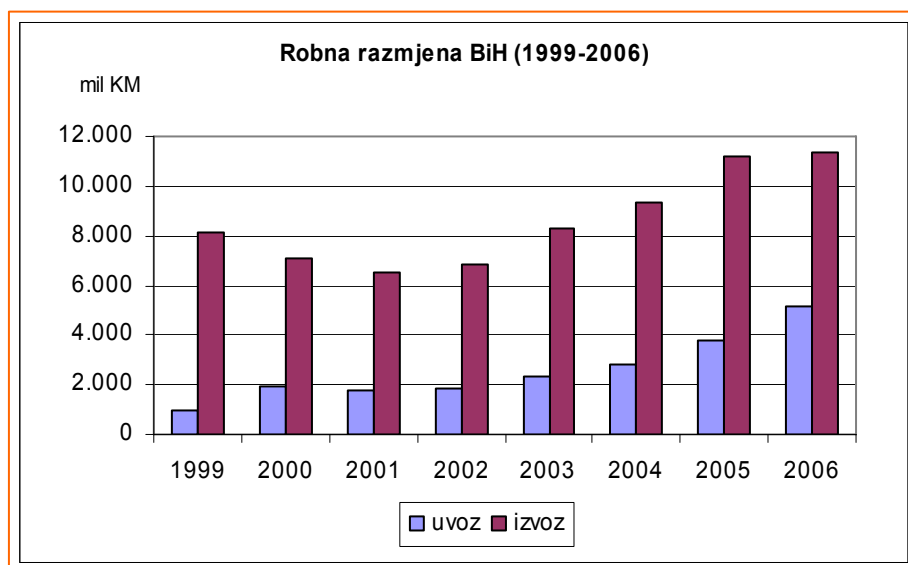

Grafikon 15.

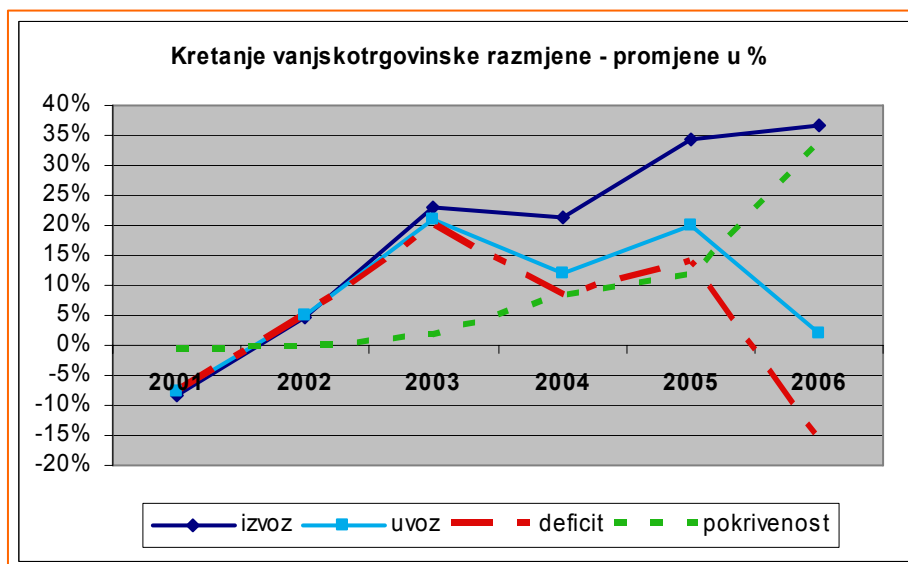
Prema raspoloživoj seriji podataka koja pokriva period 1999 – 2006 evidentno je značajno poboljšanje robne razmjene sa inostranstvom u 2006.godini (Grafikon 16.), što ilustruju i procentualne promjene, prikazane u tabeli 2. i na Grafikonu 17.

	2001	2002	2003	2004	2005	2006
izvoz	-8.27%	4.52%	23.01%	21.35%	34.22%	36.50%
uvoz	-7.74%	4.84%	20.89%	11.86%	20.12%	1.88%
deficit	-7.53%	4.96%	20.09%	8.19%	14.00%	-15.83%
pokrivenost	-0.58%	-0.31%	1.75%	8.48%	11.73%	33.98%

Tabela 2. Kretanje vanjskotrgovinske razmjene

Grafikon 16.

Grafikon 17.

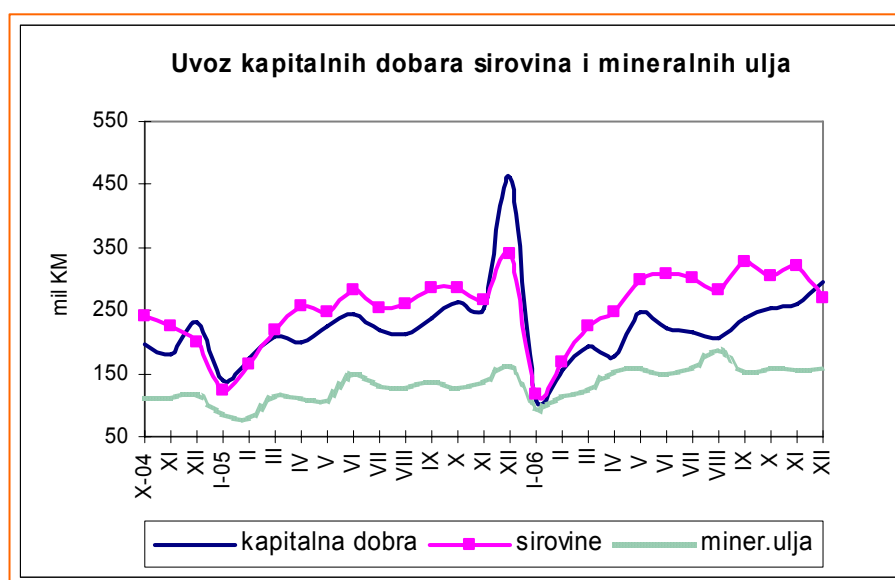
Struktura robne razmjene¹⁹

Posljednji kvartal 2006.godine donio je stabilizaciju uvoza. Posmatrajući glavne grupe proizvoda, čiji uvoz smo pratili kroz biltene unazad godinu dana, u četvrtom kvartalu došlo je do manjeg pada uvoza mineralnih goriva i ulja, sirovina i materijala, te pića i kave, kao akciznih proizvoda. Nasuprot tome, uvoz vozila je značajno porastao, kao i uvoz farmaceutskih proizvoda i mašina i opreme. Posmatrajući strukturu uvoza u periodu 2003-2006 može se primijetiti da je struktura uvoza ostala skoro nepromijenjena, osim blagog rasta učešća uvoza mineralnih goriva i ulja. Međutim, posmatrajući kretanje uvoza po grupama u istom periodu može se primijetiti da je u 2006.godini došlo do naglog rasta uvoza sirove kože, te značajnog rasta uvoza akciznih proizvoda (nafte i derivata, pića, kave), a na drugoj strani pada uvoza hrane i prehrambenih proizvoda, vozila, mašine i opreme. (Tabela 3.)

	2004	2005	2006
ukupan uvoz	12%	20%	2%
mineralna goriva i ulja	37%	35%	21%
vozila	16%	29%	-12%
mašine i oprema	13%	37%	-8%
farmac proizvodi	17%	21%	1%
sirovine / reprod. materijal	10%	20%	6%
sirova koža	19%	29%	63%
hrana, prehrambeni proizvodi	5%	4%	-8%
pića, kava	7%	-1%	26%
ostali proizvodi	5%	9%	-3%

Tabela 3.

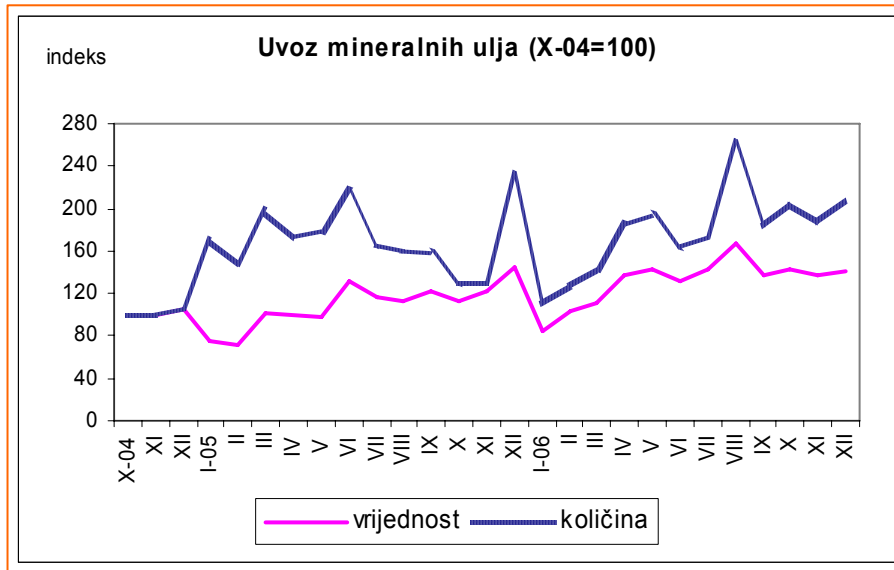
Prelazak na sistem oporezivanja PDV-om donio je ogroman rast uvoza kapitalnih dobara i sirovina, da bi u toku 2006. godine došlo do stabilizacije uvoza (Grafikon 18.)

Grafikon 18.

Na uvoz mineralnih ulja i goriva nije značajno utjecalo uvođenje PDV-a (stopa je čak niža od stope poreza na promet), ali jeste kretanje cijena nafte na svjetskom tržištu.

¹⁹ podatke za analizu strukture robne razmjene pripremio Igor Gavran, Vanjskotrgovinska komora BiH
Banja Luka: Bana Lazarevića, 78 000 Banja Luka, Tel/fax: +387 51 335 350, E-mail: oma@uino.gov.ba
Sarajevo: Đoke Mazalića 5, 71 000 Sarajevo, Tel:+387 33 279 546, Fax:+387 33 279 625, Web: www.oma.uino.gov.ba

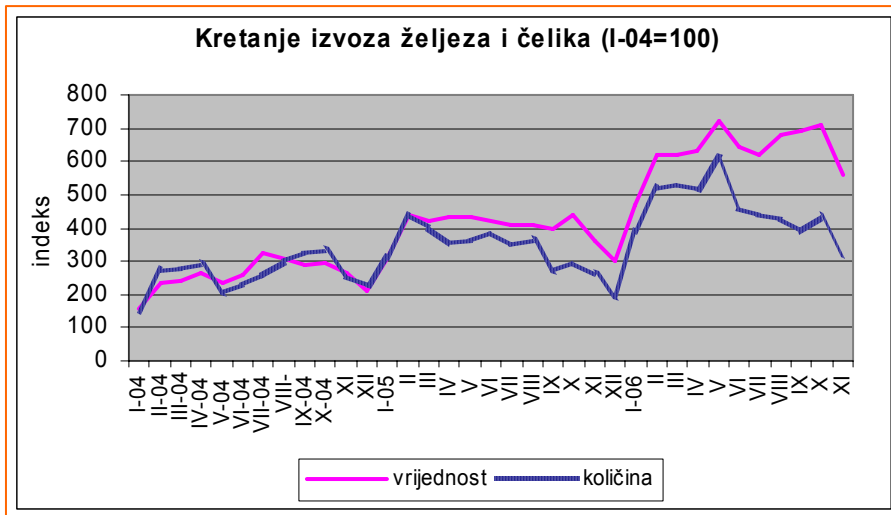
Grafikon 19.

U posljednjem kvartalu 2006.godine značajno je pao izvoz kemijskih proizvoda, dok je od ostalih grupa, koje smo pratili u dosadašnjim biltenima, izvoz rastao značajnije samo kod mašina.

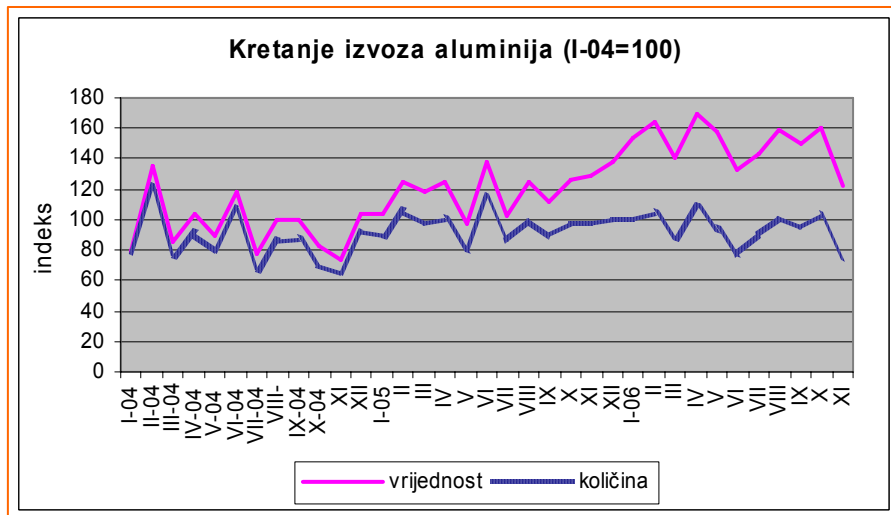
	2004	2005	2006
ukupno izvoz	22.75%	34.28%	36.65%
energenti (koks, električna energija)	52.77%	14.83%	25.60%
anorganski kem proizvodi	566.43%	36.62%	15.44%
drvo	10.00%	-12.47%	22.87%
željezo (gvožđe) i čelik	64.29%	57.41%	55.20%
aluminij i proizvodi od aluminija	20.39%	22.67%	27.48%
mašine mehaničke i elektronske	5.90%	168.24%	18.25%
namještaj	-3.49%	13.51%	73.95%
ostalo	8.43%	34.66%	46.43%

Tabela 4.

Posmatrajući strukturu izvoza na godišnjem razini u periodu 2003-2006 može se uočiti da nema nekih značajnijih pomaka u korist neke od grupe proizvoda. Poredeći godišnje stope rasta izvoza u istom periodu može se uočiti visoka stopa rasta izvoza namještaja, te stabilna-visoka stopa rasta željeza i čelika i rast izvoza aluminija i proizvoda od aluminija (Grafikoni 20 i 21). Iz grafikona se može sagledati uticaj promjena cijena aluminija, željeza i čelika na svjetskom tržištu na visinu izvoza. Vrijednosti izvoza željeza i čelika brže raste od izvezenih količina, što govori o rastu cijena na svjetskom tržištu, a s druge strane o ograničenim kapacitetima u zemlji ili o nemogućnosti plasmana većih količina na svjetskom tržištu.

Grafikon 20.

Grafikon 21.

2006.godina je bila godina velikih očekivanja kad je u pitanju uticaj PDV-a na robnu razmjenu. Iz prakse drugih zemalja poznati su destimulativni efekti PDV-a na uvoz i stimulatívni efekti na izvoz. Osim toga, poznate su i uvozno/izvozne prevare u sistemu PDV-a. Nakon burnih oscilacija uvoza došlo je do njegove stabilizacije, tako da je 2006.g. završena vrlo uspješno, sa vrlo malom stopom rasta uvoza²⁰. Efekti rasta izvoza su se „istopili“ krajem godine, te je stopa rasta, iako vrlo visoka, ipak neznatno viša od stope rasta izvoza u 2005.godini. Ukidanjem suspenzije na povrat PDV-a obveznicima koji nisu pretežni izvoznici otvoriće put ka još većim prevarama kod izvoza. Ono što je zabrinjavajuće da izvoz BiH počiva na samo nekoliko ključnih proizvoda, i to primarne proizvodnje, što stvara visoku ovisnost i osjetljivost trgovinskog bilansa, a time i platnog bilansa, o kretanju cijena na svjetskom tržištu.

²⁰ o efektima uvođenja PDV-a na uvoz više u posebnim priložima u biltenima 17, 18 i narednim brojevima

Konsolidirani izvještaji

(pripremila Aleksandra Regoje, makroekonomista u Odjeljenju)

Napomena za tabelu 5

1. Konsolidirani izvještaj uključuje:
 - prihode i rashode proračuna BiH
 - prihode i rashode proračuna Brčko Distrikta
 - prihode i rashode proračuna RS
 - prihode i rashode proračuna FBiH
 - prihode i rashode proračuna županija
2. U izvještaj nije uključena amortizacija vanjskog duga
3. Procijenjeni su podaci za XI mjesec Bosansko-podrinjske županija

Napomena za tabelu 6

1. Konsolidirani izvještaj uključuje:
 - prihode i rashode proračuna FBiH
 - prihode i rashode proračuna županija FBiH
 - prihode i rashode proračuna općina FBiH .
2. U Izvještaj nije uključena amortizacija vanjskog duga.
3. Procijenjeni su nedostajući podaci i to: Općine Drvar za sve mjesece, te općina Bosansko Grahovo, Ravno, Ilijaš, Široki Brijeg i Tešanj za 10.mjesec.

Napomene za tabele 7,8 i 9

1. Konsolidirani izvještaj uključuje:
 - Prihode i rashode proračuna županija
 - Prihode i rashode proračuna pripadajućih općina
 2. Rashodovna stavka županijskog proračuna „Grantovi drugim razinama vlasti“ i „Kapitalni grantovi drugim razinama vlasti“ netirana je sa prihodovnim stavkama općina „Grantovi od ostalih razina vlasti“ i „Kapitalne potpore od ostalih razina vlasti“; U slučajevima kada je iznos grantova drugim razinama vlasti na rashodovnoj strani županija manji od primljenih grantova na stavkama općina, a obzirom da **rashodovna stavka „Grantovi pojedincima“ u sebi sadrži i grantove usmjerene kroz opštinske budžete**, Odjeljenje je postupilo na sljedeći način:
 - Preostala razlika na stavkama općina „Grantovi od ostalih razina vlasti“ i „Kapitalne potpore od ostalih razina vlasti“ netirana je sa rashodovnom stavkom županijskog proračuna „Grantovi pojedincima“.
- *Neto pozajmljivanje=Pozajmljivanje -primljene otplate datih zajmova
**Neto finansiranje = Primljeni krediti - otplate kredita

Obavijest

Konsolidirani mjesečni izvještaj za fiskalne operacije jedinstvenog računa i entiteta za mjesec prosinac, zbog kašnjenja u dostavi podataka, biće naknadno objavljen na internet stranici Odjeljenja www.oma.uino.ba, o čemu ćete biti blagovremeno informirani.

FBiH, I – X 2006. godine

		I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	Q1	Q2	Q3	Q4	Ukupno
1	Prihodi (11+12+13+14)	126.593.841	94.421.913	363.917.766	235.144.348	303.193.498	260.774.686	348.385.702	275.932.537	291.112.605	284.099.817	584.933.519	799.112.532	915.430.843	284.099.817	2.583.576.711
11	Prihodi od poreza	101.922.961	59.784.247	316.127.050	205.537.706	267.387.505	222.301.773	218.191.115	240.240.353	243.136.540	245.046.101	477.834.258	695.226.983	701.568.008	245.046.101	2.119.675.350
	Porezi na dobit pojedinaca i poduzeća	10.845.363	13.195.094	14.471.787	7.529.944	7.274.868	9.299.426	10.463.097	8.881.457	11.274.334	9.215.220	38.512.244	24.104.238	30.618.888	9.215.220	102.450.590
	Porezi na plaće i radnu snagu	12.538.656	12.566.859	14.035.620	16.324.518	15.488.990	15.337.338	15.074.415	15.500.968	18.795.258	18.172.998	39.141.135	47.150.846	49.370.641	18.172.998	153.835.620
	Porez na imovinu	5.483.405	5.525.746	5.230.167	4.441.842	4.850.602	4.851.930	5.179.200	5.300.953	5.242.897	5.668.349	16.239.318	14.144.373	15.723.049	5.668.349	51.775.089
	Porezi na robu i usluge po propisima do 31.12.2005.	57.495.864	27.326.203	14.641.753	10.764.707	10.689.709	13.265.814	6.777.834	6.032.955	10.305.141	5.867.226	99.463.820	34.720.229	23.115.930	5.867.226	163.167.205
	Transferi sa Jedinstvenog računa	14.602.119	49.906	264.394.732	164.817.810	227.999.332	178.442.798	179.343.050	203.246.555	196.087.415	204.867.796	279.046.757	571.259.940	578.677.021	204.867.796	1.633.851.514
	Ostali porezi	957.553	1.120.439	3.352.991	1.658.886	1.084.004	1.104.468	1.353.519	1.277.466	1.431.494	1.254.512	5.430.983	3.847.358	4.062.478	1.254.512	14.595.332
12	Neporezni prihodi	24.359.153	33.419.650	47.360.347	29.516.862	35.218.928	37.618.918	129.347.192	35.093.311	47.418.243	37.920.959	105.139.150	102.354.707	211.858.746	37.920.959	457.273.563
13	Grantovi	284.195	1.019.589	352.193	44.056	502.029	677.379	761.376	81.967	240.228	434.384	1.655.977	1.223.464	1.083.571	434.384	4.397.395
14	Ostali prihodi	27.532	198.426	78.176	45.724	85.037	176.617	86.018	516.906	317.595	698.373	304.135	307.378	920.518	698.373	2.230.403
2	Rashodi (21+22)	132.043.677	146.386.690	181.381.843	201.085.015	235.768.759	227.815.615	204.626.742	219.915.917	252.085.682	231.929.123	459.812.210	664.669.388	676.628.341	231.929.123	2.033.039.063
21	Tekući izdaci	132.115.507	146.418.872	184.624.512	201.615.507	235.986.687	230.334.281	204.835.280	210.726.907	249.957.287	230.562.063	463.158.892	667.936.474	665.519.474	230.562.063	2.027.176.902
	Plaće i naknade	62.067.683	74.352.267	78.590.596	79.973.594	81.127.552	96.892.287	71.889.665	84.784.265	85.033.382	88.104.125	215.010.546	257.993.433	241.707.312	88.104.125	802.815.416
	od čega: Bruto plaće	51.819.520	60.904.462	63.181.948	65.304.230	64.836.970	73.511.245	55.235.757	65.027.574	69.107.058	68.305.158	175.905.931	203.652.444	189.370.389	68.305.158	637.233.922
	od čega: Naknade	10.248.163	13.447.804	15.408.648	14.669.364	16.290.583	23.381.043	16.653.908	19.756.691	15.926.324	19.798.967	39.104.615	54.340.989	52.336.923	19.798.967	165.581.494
	Doprinosi poslodavca i ostali doprinosi	6.194.123	7.224.751	7.579.543	7.736.923	7.711.792	8.840.556	6.612.155	7.761.136	8.309.845	8.759.212	20.998.417	24.289.271	22.683.136	8.759.212	76.730.036
	Izdaci za materijal i usluge	13.065.965	21.932.914	23.744.247	21.328.188	23.776.015	26.064.809	19.595.313	19.816.722	24.281.790	25.884.173	58.743.126	71.169.012	63.693.825	25.884.173	219.490.135
	Grantovi	49.742.225	40.976.068	72.264.568	90.467.657	121.650.372	94.921.360	104.206.519	94.262.424	128.866.909	105.280.233	162.982.861	307.039.388	327.335.852	105.280.233	902.638.334
	od čega: Grantovi drugim razinama vlade	3.427.849	4.399.985	3.956.451	5.009.761	4.952.229	6.782.532	5.454.404	6.606.935	9.910.123	8.998.609	11.784.284	16.744.522	21.971.462	8.998.609	59.498.877
	Izdaci za kamate i ostale naknade	348.705	741.148	722.841	53.689	429.424	728.599	387.843	2.140.809	338.415	685.622	1.812.694	1.211.711	2.867.067	685.622	6.577.094
	Doznake nižim potrošačkim jedinicama	696.806	1.191.725	1.722.718	2.055.457	1.291.532	2.886.671	2.143.784	1.961.550	3.126.948	1.848.698	3.611.248	6.233.659	7.232.281	1.848.698	18.925.887
22	Neto pozajmljivanje*	-71.830	-32.182	-3.242.669	-530.492	-217.928	-2.518.667	-208.538	9.189.011	2.128.395	1.367.061	-3.346.681	-3.267.086	11.108.868	1.367.061	5.862.161
3	Neto nabavka nefinansijskih sredstava	1.926.282	551.070	4.977.531	4.007.344	5.627.989	12.374.660	30.649.110	15.951.865	18.141.051	17.936.311	7.454.884	22.009.992	64.742.025	17.936.311	112.143.212
4	Vladin suficit/deficit (1-2-3)	-7.376.119	-52.515.847	177.558.391	30.051.989	61.796.750	20.584.412	113.109.850	40.064.755	20.885.872	34.234.383	117.666.425	112.433.151	174.060.477	34.234.383	438.394.436
5	Neto finansiranje**	-15.616	12.364.466	-614.350	-1.688.656	-661.623	-1.387.566	-557.670	-1.128.055	-10.200.491	-453.739	11.734.499	-3.737.845	-11.886.217	-453.739	-4.343.301

Tabela 6. Mjesečni konsolidirani izvještaj

Posavska županija, I – XI 2006. godine

		I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	Q1	Q2	Q3	Q4	Ukupno
1	Prihodi (11+12+13+14)	1.815.419	1.922.605	4.995.728	1.338.724	4.361.437	3.315.269	3.643.875	3.715.710	4.429.932	3.474.972	3.581.229	8.733.752	9.015.429	11.789.517	7.056.202	36.594.900
11	Prihodi od poreza	1.496.091	985.299	4.343.963	762.092	3.539.911	2.619.569	2.699.054	2.861.151	2.811.904	2.830.875	2.915.720	6.825.353	6.921.572	8.372.109	5.746.595	27.865.631
	Porezi na dobit pojedinaca i poduzeća	36.023	107.810	126.959	46.250	36.851	44.035	61.758	60.302	36.796	56.098	57.479	270.792	127.137	158.855	113.577	670.361
	Porezi na plaće i radnu snagu	186.113	139.599	150.909	249.901	178.946	176.232	191.198	190.508	167.262	207.377	208.739	476.621	605.080	548.969	416.116	2.046.786
	Porez na imovinu	27.089	21.356	16.931	23.003	20.221	71.361	13.959	47.164	19.998	87.953	156.975	65.375	114.586	81.120	244.928	506.010
	Domaći porezi na dobra i usluge (po propisima do 31,12,2005)	1.003.873	670.862	116.576	137.037	31.007	212.882	134.712	45.151	137.685	50.738	262.032	1.791.310	380.926	317.548	312.771	2.802.554
	Prihodi od neizravnih poreza	216.366	13.509	3.863.738	280.084	3.249.118	2.101.970	2.272.557	2.434.976	2.312.288	2.369.664	2.156.890	4.093.613	5.631.172	7.019.821	4.526.555	21.271.160
	Ostali porezi	26.627	32.164	68.851	25.817	23.768	13.088	24.871	83.050	137.876	59.045	73.605	127.642	62.672	245.796	132.649	568.759
12	Neporezni prihodi	285.113	438.896	470.099	394.965	458.193	423.033	457.327	604.558	501.528	462.315	478.727	1.194.108	1.276.190	1.563.413	941.043	4.974.754
13	Grantovi	34.215	498.410	181.667	181.667	363.333	272.667	487.494	250.000	1.070.000	179.782	179.782	714.291	817.667	1.807.494	359.564	3.699.015
	od čega: Grantovi od ostalih razina vlasti	0	185.667	181.667	181.667	363.333	231.667	360.367	250.000	1.070.000	22.000	22.000	367.333	776.667	1.680.367	44.000	2.868.367
14	Ostali prihodi	0	0	0	0	0	0	0	0	46.500	2.000	7.000	0	0	46.500	9.000	55.500
2	Rashodi (21+22)	1.930.774	2.081.600	2.595.200	2.425.715	2.548.258	2.847.023	2.585.719	2.365.646	3.113.109	3.504.889	3.455.671	6.607.574	7.820.996	8.064.474	6.960.559	29.453.603
21	Tekući izdaci	1.930.321	2.084.005	2.595.200	2.427.032	2.549.575	2.847.023	2.588.736	2.366.646	3.134.109	3.506.539	3.456.221	6.609.526	7.823.630	8.089.491	6.962.759	29.485.406
	Plaće i naknade	1.212.293	1.240.960	1.297.876	1.269.115	1.318.214	1.335.639	1.394.749	1.145.443	1.342.365	1.354.769	1.401.096	3.751.129	3.922.968	3.882.557	2.755.866	14.312.519
	od čega: Bruto plaće	986.429	1.006.704	1.024.321	1.025.275	1.054.303	1.021.455	986.198	947.952	1.090.117	1.029.918	1.060.582	3.017.454	3.101.033	3.024.267	2.090.500	11.233.255
	od čega: Naknade	225.863	234.256	273.555	243.840	263.911	314.184	408.551	197.491	252.248	324.851	340.515	733.674	821.935	858.290	665.366	3.079.264
	Doprinosi poslodavca i ostali doprinosi	119.786	122.838	124.306	128.140	130.002	129.965	127.625	115.485	136.112	128.201	138.057	366.931	388.108	379.222	266.258	1.400.518
	Izdaci za materijal i usluge	425.160	508.676	623.004	394.706	498.898	709.289	401.820	304.072	598.984	638.441	626.877	1.556.840	1.602.892	1.304.876	1.265.318	5.729.926
	Grantovi	170.377	209.064	547.555	632.593	600.059	672.124	654.251	801.646	1.056.648	1.385.127	1.290.191	926.996	1.904.775	2.512.545	2.675.317	8.019.634
	od čega: Grantovi drugim razinama vlade	12.691	18.279	138.385	269.491	142.962	171.002	246.095	143.178	92.289	508.320	232.964	169.354	583.455	481.562	741.284	1.975.654
	Izdaci za kamate i ostale naknade	2.704	2.467	2.459	2.478	2.403	6	10.291	0	0	0	0	7.630	4.887	10.291	0	22.808
22	Neto pozajmljivanje*	454	-2.405	0	-1.317	-1.317	0	-3.017	-1.000	-21.000	-1.650	-550	-1.952	-2.634	-25.017	-2.200	-31.803
3	Neto nabavka nefinansijskih sredstava	260.469	12.233	28.995	35.198	155.785	104.534	73.548	143.954	896.063	1.030.004	1.163.958	301.698	295.517	1.113.565	2.193.962	3.904.741
4	Vladin suficit/deficit (1-2-3)	-375.824	-171.228	2.371.533	-1.122.189	1.657.393	363.712	984.608	1.206.109	420.761	-1.059.920	-1.038.399	1.824.481	898.916	2.611.479	-2.098.319	3.236.556
5	Neto finansiranje**	-3.943	-3.943	0	0	0	0	0	0	-20.000	0	0	-7.886	0	-20.000	0	-27.886

Tabela 7. Mjesečni konsolidirani izvještaj

Unsko-sanska županija, I – XI 2006. godine

		I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	Q1	Q2	Q3	Q4	Ukupno
1	Prihodi (11+12+13+14)	9.943.058	6.614.969	5.819.896	27.483.639	23.114.597	16.541.338	18.122.192	18.806.817	18.203.968	18.888.596	17.937.048	22.377.922	67.139.575	55.132.977	36.825.644	181.476.118
11	Prihodi od poreza	8.153.476	4.295.132	3.610.304	25.070.832	20.780.844	13.806.907	14.664.861	15.734.300	14.387.414	15.684.099	15.440.029	16.058.912	59.658.583	44.786.575	31.124.129	151.628.198
	Porezi na dobit pojedinaca i poduzeća	194.395	277.479	378.266	295.324	338.648	397.419	395.215	423.189	217.198	237.949	413.226	850.140	1.031.391	1.035.602	651.174	3.568.308
	Porezi na plaće i radnu snagu	838.766	731.543	828.907	1.428.784	1.042.911	1.014.857	1.110.930	1.100.037	1.091.311	1.571.952	1.291.000	2.399.217	3.486.552	3.302.279	2.862.952	12.050.999
	Porez na imovinu	265.696	279.249	254.411	256.533	287.149	197.848	436.806	410.515	257.690	332.278	460.719	799.356	741.530	1.105.011	792.997	3.438.894
	Domaći porezi na dobra i usluge (po propisima do 31.12.2005)	5.544.602	2.971.373	1.182.769	1.058.126	1.140.903	728.065	736.689	792.517	565.485	549.151	518.160	9.698.744	2.927.094	2.094.691	1.067.311	15.787.840
	Prihodi od neizravnih poreza	1.201.978	191	928.521	21.959.410	17.921.948	11.424.428	11.930.829	12.955.847	12.205.776	12.943.043	12.705.622	2.130.689	51.305.786	37.092.452	25.648.664	116.177.592
	Ostali porezi	108.038	35.298	37.429	72.656	49.286	44.289	54.392	52.195	49.953	49.726	51.303	180.765	166.231	156.540	101.030	604.565
12	Neporezni prihodi	1.776.576	2.284.982	2.179.705	2.412.808	2.325.356	2.604.795	2.966.352	2.037.336	3.620.864	3.150.187	2.215.720	6.241.263	7.342.958	8.624.552	5.365.906	27.574.679
13	Grantovi	13.006	34.855	29.887	0	8.398	129.635	490.980	1.035.181	165.690	54.310	159.868	77.748	138.033	1.691.851	214.178	2.121.809
	od čega: Grantovi od ostalih razina vlasti	0	0	0	0	0	0	0	1.000.000	130.000	0	11.000	0	0	1.130.000	11.000	1.141.000
14	Ostali prihodi	0	0	0	0	0	0	0	0	30.000	0	121.431	0	0	30.000	121.431	151.431
2	Rashodi (21+22)	11.067.542	12.060.641	12.760.715	11.028.983	12.948.570	12.545.136	11.495.638	14.080.698	13.995.242	13.228.347	14.631.923	35.888.898	36.522.689	39.571.577	27.860.269	139.843.434
21	Tekući izdaci	11.021.260	11.984.005	12.776.715	11.096.641	12.962.646	12.600.514	11.502.473	13.990.698	14.694.594	13.228.347	14.632.360	35.781.980	36.659.801	40.187.764	27.860.706	140.490.252
	Plaće i naknade	6.663.563	7.274.333	8.225.551	6.886.844	7.192.421	8.217.747	6.477.219	8.842.348	7.620.554	7.311.282	8.039.692	22.163.448	22.297.012	22.940.120	15.350.974	82.751.554
	od čega: Bruto plaće	5.723.924	6.132.330	6.903.055	5.908.645	5.936.637	6.632.812	5.589.664	6.058.357	6.629.116	5.846.982	6.471.032	18.759.308	18.478.094	18.277.138	12.318.013	67.832.553
	od čega: Naknade	939.640	1.142.003	1.322.496	978.199	1.255.784	1.584.936	887.555	2.783.990	991.438	1.464.300	1.568.660	3.404.139	3.818.918	4.662.983	3.032.961	14.919.001
	Doprinosi poslodavca i ostali doprinosi	688.021	727.091	815.298	707.630	707.416	790.499	658.653	728.403	795.617	693.124	769.232	2.230.411	2.205.545	2.182.672	1.462.356	8.080.984
	Izdaci za materijal i usluge	1.262.933	1.902.563	1.408.646	1.077.344	2.606.990	1.358.821	1.513.277	1.426.354	1.577.074	1.726.158	1.995.745	4.574.143	5.043.155	4.516.705	3.721.903	17.855.906
	Grantovi	2.314.694	1.883.477	1.998.275	2.253.017	2.357.415	2.065.162	2.683.035	2.753.057	4.038.668	3.333.106	3.513.314	6.196.446	6.675.594	9.474.760	6.846.420	29.193.220
	od čega: Grantovi drugim razinama vlade	150.755	301.733	140.034	492.774	422.415	287.541	402.269	228.022	997.307	391.141	194.122	592.522	1.202.729	1.627.598	585.262	4.008.112
	Izdaci za kamate i ostale naknade	16.451	59.036	23.615	100.691	22.362	80.105	102.280	87.261	-10.832	50.073	138.541	99.102	203.158	178.708	188.613	669.581
	Doznake nižim potrošačkim jedinicama	75.599	137.504	305.330	71.114	76.043	88.180	68.009	153.276	673.513	114.604	175.837	518.432	235.337	894.798	290.441	1.939.007
22	Neto pozajmljivanje*	46.282	76.636	-16.000	-67.658	-14.076	-55.378	-6.835	90.000	-699.352	0	-437	106.918	-137.112	-616.187	-437	-646.818
3	Neto nabavka nefinansijskih sredstava	120.578	127.766	118.333	228.656	347.798	640.663	460.742	601.596	1.471.531	1.122.154	2.836.846	366.677	1.217.117	2.533.869	3.959.000	8.076.664
4	Vladin suficit/deficit (1-2-3)	-1.245.063	-5.573.439	-7.059.152	16.226.000	9.818.229	3.355.539	6.165.812	4.124.523	2.737.196	4.538.095	468.279	-13.877.653	29.399.768	13.027.531	5.006.374	33.556.020
5	Neto finansiranje**	110.685	-69.164	-11.283	-103.727	-47.017	-40.837	-59.866	-286.768	-68.697	-29.322	-28.992	30.238	-191.581	-415.331	-58.314	-634.988

Tabela 8. Mjesečni konsolidirani izvještaj

Zeničko-dobojska županija, I – IX 2006. godine

		I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	Q1	Q2	Q3	Ukupno
1	Prihodi (11+12+13)	14.298.847	7.613.052	37.168.513	18.659.127	20.835.779	22.867.285	12.399.405	24.056.685	22.873.023	59.080.412	62.362.191	59.329.113	180.771.716
11	Prihodi od poreza	11.474.926	4.695.665	32.619.768	15.637.471	17.870.614	19.331.294	8.130.769	20.209.261	19.283.449	48.790.359	52.839.379	47.623.479	149.253.217
	Porezi na dobit pojedinaca i poduzeća	597.651	578.673	379.738	445.291	1.184.729	594.352	482.047	564.773	608.642	1.556.063	2.224.372	1.655.462	5.435.897
	Porezi na plaće i radnu snagu	1.644.457	1.314.073	2.104.171	2.011.875	2.284.532	1.912.552	1.879.155	1.997.723	2.138.223	5.062.701	6.208.959	6.015.101	17.286.761
	Porez na imovinu	372.990	547.271	727.961	630.257	423.130	515.746	645.703	554.422	477.537	1.648.223	1.569.132	1.677.662	4.895.017
	Domaći porezi na dobra i usluge (po propisima do 31,12,2005)	7.370.780	2.148.140	2.305.680	817.063	919.597	2.015.799	1.057.631	1.062.786	518.608	11.824.600	3.752.458	2.639.025	18.216.083
	Prihodi od neizravnih poreza	1.448.218	40.808	26.992.150	11.687.781	12.994.875	14.236.122	4.003.712	15.965.898	15.474.625	28.481.175	38.918.778	35.444.234	102.844.188
	Ostali porezi	40.830	66.700	110.067	45.204	63.752	56.724	62.520	63.660	65.814	217.598	165.680	191.994	575.272
12	Neporezni prihodi	2.817.076	2.866.430	4.509.626	3.021.657	2.956.747	3.189.067	4.193.772	3.821.275	3.530.313	10.193.132	9.167.470	11.545.360	30.905.962
13	Grantovi	6.845	50.957	39.119	0	8.418	346.924	74.865	26.149	59.260	96.921	355.342	160.273	612.537
	od čega: Grantovi od ostalih razina vlasti	0	4.283	1.750	0	8.418	3.000	8.983	3.983	0	6.033	11.418	12.967	30.418
2	Rashodi (21+22)	13.111.540	15.025.602	16.509.275	16.798.495	16.240.772	17.582.931	16.021.657	18.385.832	21.113.976	44.646.417	50.622.198	55.521.465	150.790.080
21	Tekući izdaci	13.116.540	15.025.602	16.509.275	16.798.495	16.240.772	17.582.931	16.021.657	18.385.832	21.113.976	44.651.417	50.622.198	55.521.465	150.795.080
	Plaće i naknade	7.519.840	8.191.324	8.312.479	8.210.224	8.290.918	8.347.599	7.638.793	11.508.565	9.490.645	24.023.643	24.848.741	28.638.004	77.510.387
	od čega: Bruto plaće	6.308.354	6.775.642	6.713.910	6.830.023	6.835.822	6.772.108	6.657.189	8.471.342	7.918.586	19.797.907	20.437.953	23.047.117	63.282.976
	od čega: Naknade	1.211.485	1.415.682	1.598.568	1.380.201	1.455.096	1.575.490	981.605	3.037.223	1.572.060	4.225.736	4.410.788	5.590.887	14.227.411
	Doprinosi poslodavca i ostali doprinosi	751.679	805.822	813.840	826.219	810.511	821.258	808.907	1.012.471	938.797	2.371.340	2.457.989	2.760.175	7.589.504
	Izdaci za materijal i usluge	2.377.377	3.315.587	3.170.286	3.070.810	2.981.777	3.197.797	2.417.781	2.494.071	3.270.306	8.863.250	9.250.385	8.182.157	26.295.791
	Grantovi	2.182.342	2.510.253	3.749.529	4.225.928	3.871.710	4.638.932	4.506.571	3.183.826	7.128.145	8.442.124	12.736.570	14.818.543	35.997.236
	od čega: Grantovi drugim razinama vlade	33.808	127.935	94.457	131.909	159.883	119.885	268.455	156.596	294.687	256.200	411.677	719.739	1.387.615
	Izdaci za kamate i ostale naknade	75.916	5.842	3.605	19.310	7.192	3.601	65.337	0	6.197	85.363	30.103	71.534	187.000
	Doznake nižim potrošačkim jedinicama	209.387	196.774	459.536	446.003	278.664	573.745	584.268	186.899	279.886	865.697	1.298.412	1.051.053	3.215.162
22	Neto pozajmljivanje*	-5.000	0	0	0	0	0	0	0	0	-5.000	0	0	-5.000
3	Neto nabavka nefinansijskih sredstava	466.307	-241.976	611.977	168.650	1.672.300	2.766.889	4.056.770	4.960.669	5.703.190	836.308	4.607.839	14.720.630	20.164.777
4	Vladin suficit/deficit (1-2-3)	721.000	-7.170.574	20.047.262	1.691.982	2.922.708	2.517.465	-7.679.021	710.183	-3.944.144	13.597.687	7.132.155	-10.912.982	9.816.860
5	Neto finansiranje**	-25.281	-12.498	-12.498	0	-24.996	-12.498	-24.601	0	-24.956	-50.276	-37.493	-49.557	-137.326

Tabela 9. Mjesečni konsolidirani izvještaj

Iz rada Upravnog odbora Uprave za neizravno oporezivanje

(pripremaju: Šerifa Mujčić, Milan Kuridža)

Održana 74. sjednica Upravnog odbora UNO

Na 74. sjednici Upravnog odbora, održanoj 30. 01.2007. godine u Banja Luci, razmatrano je sljedeće:

1. Odluka o postupku ostvarivanja prava na oslobađanje od plaćanja uvozne dažbine na opremu koja se stavlja u slobodan promet za obavljanje proizvodne djelatnosti u slobodnoj zoni,
2. Prijedlog UNO za restrukturiranje troškova UNO predviđenih za 2006. godinu,
3. Informacija o zatvaranju EU CAFAO u BiH i tehničkoj pomoći od EU u budućnosti,
4. Informacija o pozivu za studijsku posjetu Njemačkoj,
6. Odluka o privremenoj raspodjeli prihoda za veljaču - ožujak 2007. godine,

Upravni odbor je:

- o odgodio usvajanje Odluke o postupku ostvarivanja prava na oslobađanje od plaćanja uvozne dažbine na opremu koja se stavlja u slobodan promet za obavljanje proizvodne djelatnosti u slobodnoj zoni,
- o donio odluku o restrukturiranju troškova UNO u iznosu od 150.000 KM,
- o prihvatio informaciju predstavnika Evropske komisije o zatvaranju EU CAFAO u BiH, te je formirao komisiju koja će obaviti razgovore sa Delegacijom Evropske komisije o daljoj podšci EK na polju neizravnih poreza,
- o prihvatio informaciju o planiranoj studijskoj posjeti Njemačkoj,
- o donio odluku o privremenoj raspodjeli prihoda za veljaču i ožujak 2007. godine. Prelazni koeficienti za raspodjelu prihoda enitetima i Brčko Distriktu su utvrđeni na osnovu podataka o krajnjoj potrošnji, prema prijavama PDV-a koje je dostavila UNO na dan 22.01.2007. godine za mjesec sječanj 2006. godine:
 - Federacija BiH 65,05 %,
 - Republika Srpska 31,57 %,
 - Brčko Distrikt 3,38 %.

Osnove pravnog položaja UNO i Upravnog odbora UNO

Specifičnost pravnog položaja Uprave za neizravno oporezivanje i Upravnog odbora UNO se ogledaju u posebnoj pravnoj poziciji ovih pravnih lica, koja se dijelom razlikuje od pravne pozicije ostalih organa u sistemu državne uprave Bosne i Hercegovine.

UNO i Upravni odbor UNO su osnovani zakonom. Uprava je osnovana Prelaznim zakonom o spajanju carinskih uprava i osnivanju Uprave za neizravno oporezivanje²¹ a konačno ustrojstvo je dobila Zakonom o upravi za neizravno oporezivanje.²² Upravni odbor UNO je osnovan Zakonom o sistemu neizravnog oporezivanja²³ Prethodila su mu tijela pod nazivom Komisija za neizravnu poresku politiku i Prelazni upravni odbor.

UNO je samostalna upravna organizacija sa statusom pravnog lica, odnosno upravna organizacija koja nije u sastavu odgovarajućeg ministarstva. Status pravnog lica ima i Upravni odbor UNO oporezivanje. Organizaciju Uprave za neizravno oporezivanje regulira Zakon o upravi za neizravno oporezivanje,²⁴ Zakon o upravi²⁵, Zakon o sistemu

²¹ "Sl. Glasnik BiH", broj 18/03

²² "Sl. Glasnik BiH", broj 89/05

²³ "Sl. Glasnik BiH", broj 44/03

²⁴ "Sl. Glasnik BiH", broj 89/05

²⁵ "Sl. Glasnik BiH", broj 32/02

neizravnog oporezivanja,²⁶ Zakon o državnoj službi u institucijama BiH²⁷, Zakon o radu u institucijama BiH²⁸. Navedeni zakoni su važniji pravni izvori koji reguliraju pitanje unutarnje organizacije i odnosa Uprave prema "vani". Pojedine odredbe koje reguliraju organizaciona pitanja se nalaze i u drugim zakonima. Organizaciju Uprave reguliraju i podzakonski akti Uprave i Upravnog odbora.

Posebnosti u pravnom položaju Uprave se ogledaju (između ostalog) i u slijedećem:

- Na zaposlene u Upravi se ne primjenjuje značajan broj odredbi Zakona o državnoj službi u institucijama BiH (odredbe o platama i naknadama, eksternom premještaju, disciplinskoj odgovornosti...),
- Određeni broj internih akata odobrava Upravni odbor UNO,
- Direktora Uprave imenuje i razrješava Vijeće ministara na prijedlog Upravnog odbora itd.

Većina pitanja koja su drugačije regulisana od odredbi koje se odnose na ostale organe državne uprave, posebno su regulisana Zakonom o upravi za neizravno oporezivanje i Zakonom o sistemu indirektnog oporezivanja. Odredbe o izuzećima od primjene općih propisa su dovoljno jasne, zbog čega nema značajnijih dilema u primjeni mjerodavnog prava za određenu oblast. Cilj posebnog regulisanja pravnog položaja Uprave i zaposlenih u Upravi je obezbjeđivanje određenog stepena samostalnosti i nezavisnosti ove upravne organizacije od uticaja Vijeća ministara. I brojna druga zakonska rješenja idu u tom pravcu.

Posebna pozicija Upravnog odbora Uprave za neizravno oporezivanje, kao zasebnog pravnog lica sa specifičnim nadležnostima i organizacijom, je imala za cilj da se dio poreske politike i normativne nadležnosti, prenese sa organa uprave koji su taj posao obavljali u klasičnom sistemu podjele nadležnosti (ministarstvo finansija i Vijeće ministara), na ovo pravno lice. Na taj način se željela osigurati neovisnost predlaganja politike neizravnog oporezivanja, propisa iz oblasti neizravnog oporezivanja za koje je nadležno Vijeće ministara i Parlament BiH, kontrola nad radom Uprave i neovisnost u donošenju podzakonskih akata.

Specifična pozicija jednog i drugog pravnog lica, sa naglašenom neovisnošću i samostalnošću je novi kvalitet u organizaciji državne uprave na BiH razini.

²⁶ "Sl. Glasnik BiH", broj 44/03 i 52/04

²⁷ "Sl. Glasnik BiH", broj 19/02, 35/03, 4/04, 17/04, 26/04, 37/04, 48/05 i 2/06

²⁸ "Sl. Glasnik BiH", broj 26/04, 7/05 i 48/05